

تجربه‌نگاری - ۵

کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر ایران

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

خرداد ۱۴۰۰

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۸
گام اول: برنامه‌ریزی مشارکتی.....	۱۳
چرا تأسیس قانون فراگیر فرهنگ و هنر مهم است؟.....	۱۶
گام دوم: تصویب‌نامه هیئت‌وزیران.....	۲۰
گام چهارم: تشکیل کمیسیون بند چهار با حضور نمایندگان صنوف.....	۲۲
همگرایی دولت و صنوف.....	۲۵
گام پنجم: در آستانه تأسیس قانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر.....	۳۱
مفاد اساسنامه انجمن صنفی کارگری (انجمن صنفی فرهنگ، هنر و رسانه).....	۳۷
ارکان انجمن صنفی.....	۴۰
مراحل تشکیل انجمن های صنفی هنرمندان.....	۵۱

یکی از معایب ساختار اداری در ایران عدم انتقال مکتوب تجربه به نسل‌های بعدی است. تجربه اغلب از راه شفاهی و در چارچوب دانش فردی منتقل می‌شود و هیچ انباشت تجربه‌ای شکل نمی‌گیرد و تجربه افراد و سازمان به دانش تبدیل نمی‌شود.

ما اکنون از بسیاری از پروژه‌ها و کارهای مهمی که در طول سالیان و دهه‌ها در ایران انجام شده‌اند روایتی همه‌جانبه و دقیق نداریم که در آن موانع، مسائل، ارزیابی‌ها و چگونگی تبدیل ایده اولیه به رویداد یا فضا یا اثر توضیح داده شده باشد. اغلب از طریق محتوایی که برای تبلیغات یا روابط عمومی تولید شده‌اند می‌توانیم به برخی و تنها به برخی از جوانب این کارها یا رویدادها پی ببریم، اما در این گزارش‌ها بنا به ویژگی‌ها نه از جزئیات خبری می‌توان یافت، نه از روایت و نه احتمالاً از معایب و موانع و سختی‌ها.

با چنین نگاهی درباره پروژه‌های خاصی که در دوره اخیر در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - دولت دوازدهم - پیگیری شدند، روایت‌هایی مستند به صورت مکتوب تهیه شده‌اند تا در آن‌ها از ایده تا شکل‌گیری و اجرا مورد توجه واقع شوند. این روایت‌ها در چارچوب ویژگی‌های زیر تهیه خواهند شد.

هدف از این تجربه‌نگاری‌ها گزارش عملکرد نیست. به همین دلیل از کاستی‌ها هم سخن گفته‌ایم تا آیندگان با خواندن آن نگاهی کارشناسانه‌تر پیدا کنند و درباره استمرار یا اصلاح یا توقف آن تصمیم بگیرند. در این گزارش‌ها فعالیت‌های قابل‌اعتنایی که در دوره جدید بنیان‌گذاری و اجرا شدند و به موفقیت رسیدند یا آشکار که به مدیران بعدی منتقل شود یا به کار برنامه‌ریزان، پژوهشگران و کارشناسان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بیاید.

هدف ما در تدوین این گزارش‌ها عبارت بود از:

- انتقال تجربه‌های مدیریت فرهنگی؛
- کمک به شکل‌گیری دانش بومی در مدیریت فرهنگی؛
- کمک به شناخت میدان مدیریت فرهنگی در ایران؛
- کمک به شناخت ظرفیت‌ها و موانع کارهای ابتکاری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ و
- به تقویت برنامه‌های خلاقانه فرهنگی.

امیدواریم این کار در حد خود تأثیرگذار باشد و به پیشرفت کشور اسلامی و عزیزمان کمک کند.

محمد سلگی

رئیس پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

همایون امیرزاده

رئیس مرکز روابط عمومی

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

یکشنبه ۱۹ آبان‌ماه ۱۳۹۸ بود که علی ربیعی، سخنگوی هیئت دولت، در توثیقی اعلام کرد که مجوز تأسیس انجمن صنفی سراسری توسط پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ و هنر و رسانه در هیئت دولت تصویب شده است. این موضوع، که از شهریورماه همین سال رسانه‌ای شده بود، بر این مبنا شکل گرفت که اگرچه هنرمندان و پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری مشمول قانون کار محسوب می‌شوند ولی به دلیل تصریح نشدن کسب‌وکارهای فرهنگی در این قانون و ویژگی‌های کسب‌وکارهای فرهنگی و هنری روابط کارگری و کارفرمایی در چارچوب مقررات فعلی محرز فرض نمی‌شود و تلاش هنرمندان و پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری برای تشکیل انجمن‌های صنفی در چارچوب قانون کار با مشکل مواجه شده است. به همین علت، با تفاهم وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی پیشنهاد ایجاد سازوکار برای مجوز تأسیس انجمن صنفی سراسری توسط پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ و هنر و رسانه در دستور کار این کمیسیون قرار گرفت و پس از تأیید، برای تصویب به هیئت دولت ارائه شد.

پنجم شهریورماه سال ۱۳۹۸ بعد از بیش از یک سال کار کارشناسی، برگزاری نشست‌های متعدد تخصصی و گفت‌وگو محور با همراهی و مشارکت نمایندگان خانه سینما، خانه موسیقی، خانه تئاتر، انجمن هنرمندان مجسمه‌ساز، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران، انجمن عکاسان ایران، انجمن صنفی طراحان گرافیک، انجمن هنرمندان سفالگر ایران، انجمن خوشنویسان ایران، انجمن ویراستاران، انجمن داستان‌نویسان، انجمن هنرمندان نقاش، انجمن تصویرگران ایران، و موافقت و امضای وزرای کار، تعاون و رفاه اجتماعی و فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌نویس تصویب‌نامه و دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت انجمن‌های فرهنگ، هنر و رسانه کشور تهیه و به هیئت دولت تقدیم شد.

در نهایت، روز یکشنبه، ۱۹ آبان‌ماه، هم‌زمان با نخستین روز هفته وحدت، دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت انجمن‌های فرهنگ، هنر و رسانه کشور به تصویب هیئت وزیران رسید.

به دنبال مصوبه هیئت دولت مبنی بر تصویب دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت انجمن‌های فرهنگ، هنر و رسانه کشور، «وزیران کار، تعاون و رفاه اجتماعی و فرهنگ و ارشاد اسلامی در نامه‌ای مشترک خطاب به رئیس‌جمهور از امکان تشکیل قانون فراگیر و سراسری فرهنگ، هنر و رسانه و قانون انجمن‌های صنفی همگن، که برای اولین بار پس از انقلاب شکوهمند اسلامی ایران فراهم آمده است، تشکر و قدردانی کردند و این مصوبه را حاصل همفکری و مشورت نمایندگان تشکل‌ها و انجمن‌های

فرهنگی و هنری و رسانه‌ای دانستند که با برگزاری ده‌ها جلسه عمومی و تخصصی، موجب همگرایی و اجماع مثال‌زدنی دولت خدمتگزار و صنوف فرهنگی و هنری شده است.»

علی اصغر سیدآبادی، مشاور وقت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، که پیشنهاد تشکیل جلسات تدوین این پیش‌نویس با حضور اصناف را داده و آن را پیگیری کرده بود، نوشت: «اهمیت این رویداد نه به تصویب آن بلکه به مدل تدوین و تصویب آن است. برای این اتفاق، تمامی صنوف فرهنگ و هنر گرد هم جمع شدند و پیش‌نویسی را آماده کردند که مورد تأیید وزارت کار به‌عنوان مرجع فعالیت‌های صنفی نیز قرار گرفت و در نهایت، امروز در هیئت دولت تصویب شد. تمامی صنوف فرهنگی در بخش سینما و تئاتر و موسیقی و نویسندگی و هنرهای تجسمی در جلسات تدوین این پیش‌نویس نمایندگان داشتند و در جریان این موضوع هستند. این مصوبه امکان ایجاد تشکلهای صنفی را برای همه بخش‌های فرهنگ و هنر فراهم می‌کند. این موضوع تا پیش از این به دلیل محدودیت‌های قانون کار و در نظر نگرفتن تعاریف مشاغل فرهنگی در آن امکان‌پذیر نبود. بر اساس پیش‌نویس تهیه‌شده، همه صنوف فرهنگی می‌توانند در قالب ساختار تازه دست به تشکیل انجمن صنفی بزنند و اگر در این مسئله از سوی مرجعی خللی ایجاد شود کار آن‌ها به کمیسیونی ارجاع داده می‌شود که جدا از نمایندگان دو وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی و فرهنگ و ارشاد اسلامی، نمایندگان صنوف فرهنگی نیز در آن حضور دارند و مصوبه آن برای اجرا در وزارت کار الزامی تلقی می‌شود. این کمیسیون در واقع نقش تسهیلگرانه در این زمینه دارد. با ایجاد انجمن‌های صنفی در هر رشته و پیوستن آن‌ها به هم کانون‌های صنفی شکل می‌گیرند و تجمیع کانون‌های صنفی نیز در نهایت انجمن صنفی سراسری توسط پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ و هنر و رسانه را ایجاد می‌کند. در پیش‌نویس تهیه‌شده برای این موضوع، ایجاد انجمن صنفی و تبعیت از مصوبه تازه برای انجمن‌های فرهنگی، هنری موجود داوطلبانه خواهد بود و این ساختار تازه سعی کرده در امور صنفی نقش کمک‌کننده برای فعالان فرهنگی داشته باشد. از سوی دیگر، با ایجاد این ساختار تازه، فعالیت تشکلهای و ساختارهای موجود نیز تغییر نمی‌کند و آن‌ها در قالب فعالیت غیرصنفی می‌توانند به کار خود ادامه دهند.

اما داستان کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر چیست؟

بحث استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ و هنر به دولت هشتم بازمی‌گردد. این موضوع در سال ۱۳۸۳ وارد قانون برنامه چهارم توسعه شد. در واقع، بند چ ماده ۹۲ در برنامه ششم توسعه عیناً تکرار بند الف ماده ۱۱۶ قانون برنامه چهارم توسعه با عنوان «تهیه لایحه امنیت شغلی اصحاب فرهنگ و هنر و استقرار نظام صنفی بخش فرهنگ تا پایان سال اول برنامه چهارم» است. با تغییر دولت و روی کار آمدن دولت نهم، این ماده تحقق پیدا نکرد و در برنامه پنجم نیز به کلی از قانون برنامه حذف شد. با آغاز

به کار دولت یازدهم این موضوع بار دیگر در برنامه ششم تکرار شد. در واقع، مسیر اجرایی شدن این بند از قانون ساده و سهل نبوده است. پس از ابلاغ برنامه ششم، کارگروه‌هایی برای تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی در وزارتخانه تشکیل می‌شود. برای اجرایی کردن این بند از قانون نیز برای بررسی ابعاد موضوع، پژوهشی در این زمینه به دست یکی از حقوق‌دانان برجسته انجام شد و کارگروهی تشکیل شد و بحث‌های مفصلی طی جلسات متعدد درباره تشکیل انجمن‌های صنفی فرهنگ و هنر با حضور کارشناس‌هایی از بخش‌های مختلف و وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی انجام شد. بر اساس بحث‌های انجام‌شده، در وهله اول، تشکیل نظام صنفی بخش فرهنگ و هنر با توجه به پیچیدگی‌ها و ابهامات موجود در این زمینه غیرممکن به نظر می‌رسید. از یک طرف انجمن‌های فرهنگی و هنری به دلیل عدم تصریح کسب‌وکارها و حرفه‌های فرهنگی در قانون کار و احراز نشدن روابط کارگری و کارفرمایی در این حوزه نمی‌توانستند مشمول این قانون شوند و فعالیت و ثبت آن‌ها در چارچوب قانون کار با مشکل و بن‌بست مواجه بود. از طرف دیگر، تصویب قانون جدید یا اصلاح قوانین موجود بسیار زمانبر و دشوار بود و نمی‌توانست به‌عنوان یک گزینه مطلوب نظر قرار گیرد.

حتی درباره اصطلاح «نظام صنفی» هم برداشت‌های متفاوتی وجود داشت. برخی از کارشناسان برای اجرای این بند از قانون پیشنهاد دادند سازمانی مانند سازمان نظام روان‌شناسی یا سازمان نظام پزشکی و حتی سازمان نظام صنفی کشاورزی تشکیل شود. البته در این زمینه در کمیسیون فرهنگی مجلس نیز طرحی با عنوان سازمان فرهنگ و هنر تهیه شد و در جلسات کمیسیون فرهنگی مجلس آغاز شد و ادامه یافت که البته با تغییر مجلس و تصویب‌نامه دولت در خصوص تشکیل انجمن‌های صنفی بی‌نتیجه ماند. یکی از ابتکارها در این رابطه اجرایی کردن بند چ ماده ۹۲ مشارکت دادن فعالان و انجمن‌های فرهنگ و هنر در تدوین تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های این ماده بود. بر این اساس، از ۱۴ انجمن فعال فرهنگی و هنری شامل خانه سینما، خانه تئاتر، خانه موسیقی، انجمن هنرمندان مجسمه‌ساز، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران، انجمن عکاسان ایران، انجمن صنفی طراحان گرافیک، انجمن هنرمندان سفالگر ایران، انجمن خوشنویسان ایران، انجمن ویراستاران، انجمن داستان‌نویسان، انجمن هنرمندان نقاش و انجمن تصویرگران ایران دعوت شد در جلسات بررسی بندهای چ و ح ماده ۹۲ شرکت کنند تا ابعاد موضوع با همراهی و مشارکت آن‌ها واکاوی شود. این موضوع از چند جهت دارای اهمیت بود؛ اول اینکه برخلاف رویه‌های قبلی که تدوین چنین مقررات و تصمیماتی اغلب بدون حضور ذی‌نفعان انجام می‌شود، فعالان و انجمن‌های موجود در این زمینه می‌توانستند به ارائه دیدگاه‌ها و نظرات خود در این باره بپردازند. حتی این موضوع فراتر از ارائه دیدگاه‌ها بود، طوری که آن‌ها از ابتدای فرایند

حاضر بودند نتایج طی فرایندهای بحث و گفت‌وگو حاصل شود.

این‌گونه نبود که پیش‌نویسی از قبل تهیه و به جلسات ارائه شود و حتی پیش‌نویس‌ها حاصل بحث‌ها و گفت‌وگوها در جلسات بود. در این زمینه بالغ بر ۴۰ جلسه با حضور انجمن‌های فرهنگی و هنری، کارشناسان وزارت کار، سازمان تأمین اجتماعی، کارشناسان سازمان برنامه و بودجه، نمایندگان مجلس، اندیشمندان، حقوق‌دانان و متخصصان مستقل انجام شد که نتیجه آن یک تصویب‌نامه در خصوص تشکیل انجمن‌های صنفی فرهنگ و هنر مصوب هیئت دولت و دستورالعمل تشکیل این کانون‌ها و یک آیین‌نامه در زمینه بیمه بیکاری هنرمندان بود.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این تصویب‌نامه، فارغ از نتایج آن، فرایند دموکراتیک و مشارکتی تدوین آن است که با مشورت و حضور فعال ذی‌نفعان و فعالان حوزه فرهنگ انجام شد که می‌تواند به‌عنوان الگویی موفق برای حل سایر مسائل بخش فرهنگ و هنر به کار گرفته شود.

پس از برگزاری چند جلسه، یافتن راه‌حل مناسب برای اجرایی کردن بند چ ماده ۹۲ به نتایج مطلوب نرسید. با این حال، جلسات بدون وقفه با بحث‌های جدی، صریح و شفاف درباره موضوع ادامه یافت که با روشن شدن ابعاد مختلف موضوع و ارائه پیشنهادها جدید مسیر رسیدن به یک راه‌حل مناسب هموار شد. یکی از پیشنهادها ایجاد سازوکاری بود که به شاغلان فرهنگ و هنر اجازه می‌داد درخواست تأسیس انجمن‌های صنفی را به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی ارائه کنند. بر این اساس با بررسی ظرفیت‌های قانونی موجود، پیش‌نویس تصویب‌نامه‌ای ذیل تبصره ۵ ماده ۱۳۱ قانون کار تهیه شد و پس از چندین جلسه گفت‌وگو و بحث‌های مفصل تشکل‌های فرهنگی و همکاری کارشناسان وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی درباره متن نهایی توافق شد که در ۱۹ آبان ۱۳۹۸، یک سال پس از زمان آغاز جلسات تدوین آن در تاریخ ۲۰ تیر ۱۳۹۷، در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تصویب شد. این تصویب‌نامه را می‌توان تجلی یک دستاورد موفق تلقی کرد که حاصل همکاری تنگاتنگ دولت و نهادهای مدنی است.

این مصوبه امکان ایجاد انجمن‌های صنفی را برای همه بخش‌های فرهنگ و هنر فراهم می‌کند که پیش از این به دلیل محدودیت‌های قانون کار و در نظر نگرفتن تعاریف مشاغل فرهنگی در آن امکان‌پذیر نبود. بر اساس این تصویب‌نامه، همه شاغلان و فعالان فرهنگی و هنری می‌توانند درخواست خود را به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی ارائه کنند و در هر یک از رشته‌های تخصصی، انجمن صنفی سراسری خود را تشکیل دهند. از به هم پیوستن ۵ انجمن صنفی سراسری همگن در یک حوزه یک کانون شکل می‌گیرد و در نهایت، نمایندگان کانون‌ها «کانون فراگیر فرهنگ و هنر و رسانه» را تأسیس خواهند کرد. در صورت بروز اختلاف در ثبت انجمن‌های صنفی و تشخیص عدم شمول متقاضیان از سوی آن وزارتخانه، موضوع به کمیسیون ارجاع داده می‌شود تا درباره آن تصمیم‌گیری شود. اعضا متشکل از

نمایندگان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و ۷ نفر از نمایندگان تشکله‌ها و انجمن‌های فرهنگی، هنری و رسانه‌ای هستند. در حال حاضر، کمیسیون موضوع این تصویب‌نامه پرونده‌های درخواست تأسیس انجمن صنفی سراسری را که از وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی به این کمیسیون ارجاع می‌شوند بررسی می‌کند.

گام اول: برنامه‌ریزی مشارکتی

تشکیل نظام صنفی فرهنگ و هنر یکی از مطالبات پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنر کشور و یکی از احکام چند برنامه توسعه بود، اما تلقی یکسانی از آن وجود نداشت و دستیابی به آیین‌نامه‌ای ذیل حکم برنامه توسعه ممکن نشده بود.

بخشی از این تفاوت در تلقی به تفاوت میان صنوف مختلف برمی‌گشت. مثلاً صنف روزنامه‌نگاران در چارچوب رابطه کارگری - کارفرمایی امکان تشکیل صنف را داشتند، اما برخی صنوف مانند نقاشان، به دلیل اینکه در چارچوب کارگری - کارفرمایی به شکل متعارف آن نمی‌گنجیدند، امکان تشکیل نهاد صنفی را نداشتند.

برخی از صنوف در برابر تشکیل نظام صنفی ویژه مقاومت نشان داده بودند و برخی دنبال تشکیل چنین نظامی بودند. برخی از صنوف نیز دنبال راهی بودند که بتوانند شکل صنفی خود را داشته باشند. با وجود این، نظر کارشناسی کارشناسان دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی و برخی کارشناسان حقوقی دیگر این بود که امکان تشکیل نظام صنفی ذیل حکم برنامه ششم وجود ندارد، اما آیا می‌شد در یک موضوع صنفی نظر صنوف را نادیده گرفت؟

این پرسش مقدمه اتفاق بزرگی بود که نتیجه‌اش شد تصویب‌نامه هیئت‌وزیران به تاریخ ۲۲ آبان ۱۳۹۸ که بر اساس آن، تشکیل انجمن‌های صنفی سراسری برای تمام صنوف فرهنگی و هنری ممکن شد. انجمن‌های همگن می‌توانند کانون انجمن‌های مرتبط را تشکیل بدهند و از جمع کانون‌های همه صنوف، کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر ایران تشکیل می‌شود.

افزون بر این، تبدیل انجمن‌های فرهنگی و هنری موجود به انجمن صنفی ممکن شد و برای تسهیل در این تبدیل‌ها کمیسیونی به‌طور موقت تشکیل شد که بیش‌ترین اعضایش نمایندگان صنوف هستند. این کمیسیون تا تشکیل کانون فراگیر در اختلافات میان وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و پدیدآورندگان در ثبت انجمن‌ها به‌عنوان مرجع تشخیص عمل می‌کند.

این نتیجه اگرچه مهم است، اما مهم‌تر از این تجربه برنامه‌ریزی مشارکتی بود که شاید برای نخستین بار در حوزه فرهنگ و هنر ممکن می‌شد.

ماجرای تصویب‌نامه هیئت‌وزیران درباره کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر به ماده قانونی ۹۲ مربوط می‌شود. در قانون ۵ساله برنامه ششم توسعه ۲ بند (ح) و (چ) مربوط به اهالی فرهنگ و هنر هستند؛

به این صورت که بند (ح) مربوط به کار و فعالیت اصحاب فرهنگ و هنر، و قسمت اول بند (چ) مربوط به امنیت شغلی و نظام صنفی فرهنگ و هنر و رسانه است که دولت موظف شده در طول اجرای برنامه آیین‌نامه‌ها را بنویسد و اجرایی کند.

نظر کارشناسان این بود که استقرار نظام صنفی، به دلیل مشکلاتی که در برنامه‌های قبلی هم بوده، بسیار دشوار است و باید این موضوع به مجلس اعلام شود. اما در نهایت تصمیم گرفته شد که چون موضوع به پدیدآوردگان فرهنگ و هنر مرتبط است، باید با حضور آنان در این زمینه تصمیم‌گیری شود و نمایندگان صنف مرتبط با فرهنگ و هنر گرد هم آمدند تا در این باره تصمیم بگیرند. نمایندگان ۱۴ نهاد صنفی و فرهنگی فعال در حوزه فرهنگ و هنر برای رایزنی درباره این موضوع به جلسه‌ای دعوت شدند.

در این جلسه دو موضوع اعلام شد: بیمه بیکاری و استقرار نظام صنفی چنان‌که در متن برنامه ششم آمده بود. موضوع و نظر کارشناسان توضیح داده شد و پیشنهاد شد برای تصمیم‌گیری در این زمینه بحث و بررسی شود. بخشی از جلسه نخست به گله‌گذاری و ذکر مسائل و مشکلات هنرمندان و نویسندگان گذشت، اما در نهایت اکثریت موافقت کردند که جلسات منظمی برای تصمیم‌گیری درباره این دو موضوع تشکیل شود. بیمه بیکاری هم مشکلات خود را داشت و به نظر کارشناسان شدنی نبود.

در جلسات نمایندگان انجمن‌ها این نتیجه حاصل شد که دستیابی به روشی برای بیمه بیکاری آسان‌تر از استقرار نظام صنفی است. بنابراین تصمیم گرفته شد کار از بیمه بیکاری شروع شود تا تمرینی باشد برای کاری که می‌دانستند آسان نیست.

معمولاً تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی به این شکل است که پیش‌نویسی از سوی یکی از دستگاه‌ها که قانون تعیین کرده نوشته می‌شود و آن پیش‌نویس به بحث گذاشته می‌شود، اما در اینجا ابتدا باید درباره مفاهیم اشتراک معنایی صورت می‌گرفت، منظور از انجمن صنفی روشن می‌شد، مسائل و مشکلات هر صنف بیان می‌شد و شیوه‌های ممکن بررسی و سپس شیوه مناسب انتخاب می‌شد و تازه نوبت به پیش‌نویس آیین‌نامه می‌رسید.

وقتی نوبت به موضوع استقرار نظام صنفی رسید، بحث از مفهوم و کارکردهای صنف فرهنگی و هنری شروع شد. تقریباً در همه چیز اختلاف نظر بسیار بود.

گزارشی کارشناسی در دفتر مطالعات به دست کامبیز نوروزی تدوین شده بود؛ این گزارش در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. نمایندگان صنف نیز مطالعاتی را که به صورت فردی داشتند یا در هیئت‌مدیره‌هایشان بحث کرده بودند ارائه کردند.

پس از چند نشست، نمایندگان سازمان برنامه و بودجه و وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی نیز

دعوت شدند. همچنین با نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز، که پیگیر تشکیل نظام صنفی بودند، نشست‌هایی برگزار شد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در یکی از جلسات حاضر شد و گفت که هر تصمیمی در این جلسه گرفته شود تصمیم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. همچنین پیشنهاد شد که این موضوع به‌طور مشترک با وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی پیگیری شود و وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی نیز در دیداری با نمایندگان صنوف، ضمن اعلام آمادگی برای پیگیری موضوع، از نتایج این جلسه استقبال کرد و برای اولین بار با مشارکت نمایندگان صنوف فرهنگ و هنر و دو وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی، پس از بیش از ۲۰ جلسه، پیش‌نویس اولیه‌ای آماده شد.

امضای پیش‌نویس با حمایت صنوف برای امضای پیش‌نویس تصویب‌نامه هیئت‌وزیران مراسمی در تالار بنیاد رودکی برگزار شد. در این مراسم که با حضور پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری برگزار می‌شد، نمایندگان نهادهای مختلف صنفی وزیران فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی سخنرانی کردند و در پایان جلسه، متن آماده‌شده به امضای سید عباس صالحی و محمد شریعتمداری رسید و برای تصویب به هیئت دولت ارائه شد.

در کمیسیون فرهنگی دولت و همچنین کمیسیون حقوقی نیز بررسی پیش‌نویس تصویب‌نامه با حضور نمایندگان دو وزارتخانه و صنوف برگزار شد و در نهایت با کمترین تغییر به تصویب رسید و به هیئت‌وزیران ارائه شد و در نهایت هیئت‌وزیران نیز آن را تصویب کرد.

پس از تصویب‌نامه هیئت‌وزیران، بلافاصله کمیسیون بند ۴ با حضور هفت نماینده از صنوف فرهنگ و هنر و نمایندگان دو وزارتخانه تشکیل شد و دستورالعمل تشکیل جلسات کمیسیون و همچنین ضوابط تأسیس انجمن‌ها را مطابق با بند ۷ تصویب‌نامه تصویب کرد که با امضای دو وزیر ابلاغ شد و کار آغاز گردید.

چرا تأسیس کانون فراگیر فرهنگ و هنر مهم است؟

یکی از کسانی که در این نشست‌ها به صورت فعال شرکت می‌کرد مسعود هوشمند رضوی به نمایندگی از انجمن صنفی روزنامه‌نگاران بود. با او دربارهٔ مسائل و مشکلاتی که پیش از این در تصویب‌نامه بود گفت‌وگو کردیم و آنچه در پی می‌آید برگرفته از سخنان اوست.

حق داشتن تشکل صنفی یکی از شاخص‌های حقوق بنیادین کار است. یکی از مطالبات دیرینهٔ پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری به رسمیت شناختن حق آن‌ها برای تأسیس و داشتن صنف بوده است. در واقع هدف اصلی این تصویب‌نامه به رسمیت شناختن این حق و فراهم ساختن زمینهٔ تأسیس این تشکل‌ها برای فعالان و شاغلان فرهنگی و هنری است. در سال‌های گذشته به دلیل خلأ قوانین، بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی و هنری حتی شغل محسوب نشده و به همین دلیل، نتیجهٔ آن نداشتن امنیت شغلی و محرومیت شاغلان این حوزه از مزایای قانون کار و تشکل صنفی بوده است. هدف اصلی تصویب‌نامه نحوهٔ تشکیل و فعالیت انجمن صنفی سراسری پدیدآورندگان فرهنگ، هنر و رسانه این است که هنرمندان و اهالی فرهنگ امنیت شغلی پایدار داشته باشند. امنیت شغلی مؤلفه‌های زیادی مثل بیمه و قرارداد کار دارد. در این وضعیت تکلیف مسائلی چون ایمنی و بهداشت کار، ساعت کار، بیمه و... مشخص می‌شود. تشکل‌های صنفی دنبال نهادینه کردن حقوق بنیادین کار هستند. تا پیش از این مشخص نبود که یک هنرمند مشمول چه قانونی می‌شود. اما با این تصویب‌نامه مشخص شد که قانون کار از پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری حمایت می‌کند و آن‌ها مشمول قانون کار می‌شوند. قانون کار یک قانون عمومی و حداقلی است.

بسیاری از تشکل‌های هنری فعلی نهادهایی هستند که مدیرمسئول دارند که از سوی اعضای صنف انتخاب نمی‌شود. آن تعدادی هم که انتخابی هستند هم نمی‌توانند کار صنفی انجام دهند، چون بستر قانونی برای این کار را تا به حال نداشته‌اند. به همین دلیل هنرمندان و تشکل‌های هنری در راه احقاق حقوقشان با مشکل مواجه می‌شدند. خیلی از هنرمندان قرارداد کاری ندارند و از نظر بیمه و بازنشستگی مشکل دارند. هنرمندی که ۳۰ سال کار کرده بود در دوران پیری تحت هیچ حمایتی قرار نمی‌گرفت.

هنرمندان به موجب این تصویب‌نامه می‌توانند انجمن صنفی سراسری تشکیل دهند؛ انجمن صنفی یک تشکل استاندارد و شناخته‌شده و قانونی است که می‌تواند کار صنفی انجام دهد. این تشکل هم در قوانین داخلی و هم در قوانین بین‌المللی تعریف دارد. با شکل‌گیری انجمن صنفی، پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری می‌توانند مسائل درون صنفی‌شان را از طریق تنظیم روابط کار و مذاکرات

جمعی حل کنند. مثلاً هنرهای تجسمی شاخه‌های مختلفی دارد که هر کدامش تبدیل به یک انجمن می‌شود. به‌طور مثال انجمن نقاشان شکل می‌گیرد تا آن‌ها به مسائل خودشان بپردازند. در کانون هنرهای تجسمی مسائل کلی‌تر مطرح می‌شود. تشکل بزرگ‌تری به نام کانون فراگیر ملی پیش‌بینی شده است که در آنجا همه هنرمندان نماینده دارند. این مدل کاملاً دموکراتیک و مستقل از دولت شکل می‌گیرد.

قبلاً مشکل این بود که گروهی از پدیدآورندگان به وزارت کار می‌رفتند ولی نمی‌توانستند انجمن خود را ثبت کنند. چون وزارت کار با ماهیت این افراد مشکل داشت. در واقع وزارت کار ماهیت آن‌ها را درک نمی‌کرد و به رسمیت نمی‌شناخت. به همین علت قضیه قانونی پیش نمی‌رفت.

فراهم شدن زمینه قانونی تشکیل انجمن‌های صنفی فرهنگ، هنر و رسانه یک رویداد تاریخی برای بخش فرهنگ و هنر است که آثار مهم و چشمگیری برای این بخش و فعالان آن خواهد داشت که برخی از مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

- کاستن تصدی‌گری دولت و واگذاری بسیاری از امور تخصصی فرهنگ و هنر به مردم و متخصصان این حوزه؛

- ایجاد فضای تعامل، گفت‌وگو و مشارکت نهادهای صنفی به‌عنوان ذی‌نفعان در تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و قانون‌گذاری‌های مرتبط با حوزه فرهنگ و هنر؛

- تقویت نهادهای مدنی و امکان مشارکت قانونی و گسترده فعالان فرهنگ و هنر در مسائل و جامعه؛

- فعالیت شفاف و قانونمند انجمن‌های صنفی و برخورداری از حمایت‌های قانونی؛

- امکان حضور انجمن‌ها در عرصه‌های ملی و بین‌المللی به‌عنوان تشکل‌های قانونی برآمده از انتخابات آزاد؛

- ایجاد امنیت شغلی فعالان بخش فرهنگ و هنر از طریق به رسمیت شناختن حرف و مشاغل فرهنگی، هنری و رسانه‌ای؛

- سازمان‌دهی و انضباط در فعالیت‌های بخش فرهنگ و هنر؛

- ایجاد سازوکارهای قانونی برای حمایت از حقوق فعالان بخش فرهنگ و هنر؛

- فراهم شدن بستر لازم برای حمایت از حقوق معنوی و مادی صاحبان آثار فرهنگی و هنری.

با پیش رفتن جلسات، ضرورت هویت‌یابی پدیدآورندگان فرهنگ، هنر و رسانه بیشتر مشخص شد. انجمن‌ها و نهادهای صنفی در حوزه فرهنگ و هنر، جز انجمن‌هایی مثل انجمن صنفی روزنامه‌نگاران، بیشتر در قالب مؤسسات فرهنگی و هنری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا مؤسسات مردم‌نهاد از وزارت کشور مجوز فعالیت گرفته بودند، اما مجوز کار صنفی ندارند و صنف نبودند. تا پدیدآورندگان

آثار فرهنگی و هنری و شاغلان حوزه فرهنگ، هنر و رسانه هویت‌یابی نشده باشند، نمی‌توان مشکلات صنف از بیمه تا روابط کاری را پیگیری کرد. در واقع، ابتدا باید هویت‌یابی و بعد سازمان‌دهی متناسب صورت گیرد. نمایندگان ۱۴ نهاد خودبه‌خود در این جریان به بند چ ماده ۹۲ رسیدند؛ بندی که دولت را موظف به استقرار نظام صنفی فرهنگ و هنر کرده بود. نظر کارشناسان و اعضای جلسه این بود که با این شیوه نه تنها مشکلی حل نمی‌شد، بلکه مشکل دوچندان می‌گشت و چیزی شبیه به سازمان نظام پزشکی ایجاد می‌شد.

برای تشکیل انجمن یا نهادهای صنفی در اغلب رشته‌های فرهنگی و هنری مشکل این بود که طبق قانون کار باید در چارچوب کارفرما و کارگری یا مشاغل آزاد قرار داشته باشند. چارچوبی در قالب کارگر، کارفرما و در بستر کارگاه تعیین شده و حقوقی برای طرفین کارگر و کارفرما تعریف شده است که یکی از حقوق این است که می‌توانند سندیکای کارگری داشته باشند. وقتی فرد مشمول قانون کار شود خودبه‌خود تحت حمایت سازمان بین‌المللی کار هم قرار می‌گیرد و حقوق بنیادین کار در مورد فرد مصداق پیدا می‌کند؛ حقوقی مثل ساعت کار و مرخصی، جلوگیری از تبعیض نژادی و جنسیتی، حق داشتن سندیکا و حق مذاکرات دسته‌جمعی، ولی وقتی عده‌ای مشمول هیچ قانونی نشوند در عمل هیچ حقی هم نخواهند داشت؛ چیزی که اهالی فرهنگ، هنر و رسانه تا پیش از تدوین تصویب‌نامه به آن دچار بودند.

وقتی جلسات برای نوشتن آیین‌نامه بند (چ) ماده ۹۲، که استقرار نظام صنفی را به دولت تکلیف کرده بود، شروع شد، چندین جلسه طول کشید تا به این نتیجه رسیدند که چارچوب قانون کار بهترین شیوه است و باید تحت شمول قانون کار قرار گیرند و فعالیت فرهنگی و هنری به‌عنوان کار محسوب شود. چون تا قبل از این کار محسوب نمی‌شد و خلق یک اثر هنری معنایی جز خودش نداشت و گام بعدی اینک، انجمن یا سندیکا داشته باشند که در این قالب حالا می‌توانند فعالیت‌های صنفی انجام دهند.

وقتی از فعالیت صنفی در قالب قانون کار حرف می‌زنیم، باید به ماده ۱۳۱ قانون کار و تبصره‌هایش اشاره کنیم. فصل ششم قانون کار بستر این کار است. آیین‌نامه‌ای هم وجود دارد به نام آیین‌نامه تشکیل انجمن‌های صنفی کارگری که در گذشته، کارگران طبق آن می‌توانستند انجمن صنفی کارگری سراسری داشته باشند، اما در دولت نهم و دهم این آیین‌نامه تغییر کرد و کارگران از داشتن تشکل سراسری محروم شدند و فقط می‌توانستند انجمن کارگری استانی داشته باشند.

دست‌اندرکاران تدوین‌کننده آیین‌نامه انجمن صنفی فرهنگ، هنر و رسانه وقتی دیدند بستر وجود دارد و تغییر قانون هم شدنی نیست، تصمیم گرفتند که آیین‌نامه خاص را بر اساس همین آیین‌نامه تدوین کنند. چون این کار در اختیار هیئت‌وزیران بود، نیازی به قانون‌گذاری مجدد نبود و از این ظرفیت استفاده شد و در رایزنی با وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی قرار شد آیین‌نامه‌ای نوشته

شود که پدیدآورندگان آثار هنری و رسانه بتوانند تشکل سراسری داشته باشند و طرحی آماده شد به این شکل که اول انجمن سراسری به صورت دمکراتیک شکل می‌گیرد. هنرمندان سراسر کشور رأی می‌دهند و انجمن تشکیل می‌دهند. مثلاً اگر یک صنف ۴۰ زیرمجموعه دارد انتخابات برگزار می‌کنند و از بینشان حداقل ۵ زیرمجموعه تشکیل یک کانون می‌دهند. سپس این کانون‌ها جمع می‌شوند و کانون جامع را به اسم کانون فراگیر ایجاد می‌کنند. در واقع انجمن‌های صنفی سراسری از اعضای حقیقی تشکیل می‌شوند و کانون‌های جامع از اشخاص حقوقی. از کانون به بالا شخصیت‌های حقوقی عضو هستند و سطح‌بندی وجود دارد. انجمن‌های صنفی سراسری درباره مسائل کاملاً درون صنفی بحث می‌کنند، مثلاً انجمن نقاشان درباره مسائل نقاشان؛ انجمن کارگردانان درباره موضوعات مربوط به این گروه. کانون‌های تخصصی درباره مشکلات صنفشان بحث می‌کنند و درباره مسائل کل صنف سینما نه فقط کارگردان یا هنرپیشه. بعد در سطح کلان‌تر، کل فرهنگ، هنر و رسانه بحث می‌شود. در نتیجه وزارت کار و فرهنگ و ارشاد اسلامی این طرح را مشترکاً به هیئت وزیران پیشنهاد دادند. یک تیم ۷ نفره انتخاب شد و با حضور این افراد بحث‌های تخصصی پیگیری شد. این افراد کارهای پیگیری و اقناع هیئت وزیران را انجام دادند و در نهایت طرح تصویب شد.

در این هنگام کمیسیونی برای تشخیص تشکیل شد. برای اینکه سلیقه‌ای عمل نشود و با تغییر مدیران روند کار تغییر نکند و کار فقط در تمرکز دولت نباشد و انجمن‌ها هم در تصمیم‌ها نقش داشته باشند، یک کمیسیون پیش‌بینی شد. به این شکل که درخواست‌ها به وزارت کار برود. اگر وزارت کار در تشخیص مشکل داشت به کمیسیون ارجاع دهد و اگر این کمیسیون تشخیص داد که باید گروهی انجمن صنفی داشته باشد این کار حتماً انجام شود. بعد شیوه‌ها و اساسنامه‌ها نوشته شدند و روند شکل‌گیری آغاز شد.

با مسیری که طی شد در حال حاضر بستر فراهم شده است. این کار هم مثل هر کار دیگری فرصت‌ها و تهدیدهایی دارد.

گام دوم: تصویب‌نامه هیئت‌وزیران

۱۹ آبان ۱۳۹۸ زمانی است که تصویب‌نامه تأسیس انجمن صنفی سراسری اشخاص حقیقی پدیدآورنده آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ و هنر و رسانه در رسته تخصصی به تصویب رسید و ۲۲ آبان ۱۳۹۸ ابلاغ شد.

هیئت‌وزیران در جلسه ۱۳۹۸/۸/۱۹ به پیشنهاد مشترک شماره ۱۸۰۰۳۸ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۶ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و به استناد اصل یکصدوسی‌وهشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و در راستای اهداف مندرج در بند (چ) ماده (۹۲) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۹۵ - و به منظور تأمین امنیت شغلی شاغلان مشاغل فرهنگی و هنری و رسانه‌ای و تسهیل فعالیت صنفی و حرفه‌ای در این حوزه تصویب کرد:

۱. اشخاص حقیقی پدیدآورنده آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ و هنر و رسانه می‌توانند برای تأسیس انجمن صنفی سراسری در رسته تخصصی، درخواست خود را به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی ارائه کنند.

۲. کانون انجمن‌های صنفی فرهنگ و هنر و رسانه از اجتماع نمایندگان حداقل ۵ انجمن صنفی سراسری همگن تشکیل می‌شود.

۳. کانون فراگیر سراسری انجمن‌های صنفی فرهنگ و هنر و رسانه متشکل از حداقل ۱۲ نماینده از کانون‌های انجمن‌های صنفی مربوط خواهد بود.

۴. در صورت بروز اختلاف‌نظر در ثبت انجمن‌های صنفی بخش فرهنگ، هنر و رسانه و تشخیص شمول یا عدم شمول متقاضیان، کمیسیونی با ترکیب زیر تا زمان تشکیل کانون فراگیر سراسری انجمن‌های صنفی فرهنگ و هنر و رسانه تشکیل می‌شود: الف. نماینده وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ ب. نماینده وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی؛ پ. هفت نفر از نمایندگان تشکل‌ها و انجمن‌های فرهنگی و هنری و رسانه‌ای که توسط وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و پس از مشورت با نمایندگان تشکل‌های بخش فرهنگ و هنر و رسانه انتخاب می‌شوند.

۵. دبیرخانه کمیسیون موضوع بند ۴ این تصویب‌نامه تا زمان تشکیل کانون فراگیر سراسری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (بدون افزایش ساختار و نیروی انسانی فعلی) تشکیل می‌شود.

۶. کمیسیون موضوع بند ۴ این تصویب‌نامه موظف است ظرف ۲ سال شرایط لازم برای تغییر و انطباق وضعیت تشکل‌های صنفی و حرفه‌ای و فرهنگی و هنری و رسانه‌ای موجود را که بر اساس

قوانین و مقررات مختلف به ثبت رسیده‌اند با ضوابط موضوع بند ۷ این تصویب‌نامه فراهم کند.
۷. دستورالعمل چگونگی تشکیل جلسات، تصمیم‌گیری، ابلاغ مصوبات و سایر امور مربوط به کمیسیون موضوع بند ۴ این تصویب‌نامه و همچنین ضوابط مربوط به نحوه تأسیس، چگونگی نظارت و نحوه فعالیت تشکل‌های موضوع این تصویب‌نامه (اعم از کانون‌ها، خانه‌ها و انجمن‌ها) و تأسیس کانون فراگیر سراسری و تعریف و تشخیص مفاهیم مندرج در این تصویب‌نامه پس از تصویب در کمیسیون موضوع بند ۴ این تصویب‌نامه با امضای وزیران فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی ابلاغ می‌شود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری

گام چهارم: تشکیل کمیسیون بند چهار با حضور نمایندگان صنوف

پس از تصویب هیئت‌وزیران بلافاصله کمیسیون بند ۴ تشکیل شد و بر اساس بند ۷ تصویب‌نامه، دستورالعمل چگونگی تشکیل جلسات و همچنین ضوابط مربوط به نحوه تأسیس، چگونگی نظارت و نحوه فعالیت تشکل‌های موضوع تصویب‌نامه و تأسیس کانون فراگیر سراسری را تدوین و با امضای وزیران فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی، آن را ابلاغ کرد. کمیسیون همچنین اقدامات دیگری نیز انجام داده است که عبارت‌اند از:

۱. تصویب دستورالعمل تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری فرهنگ، هنر و رسانه و ابلاغ آن؛
۲. تصویب شیوه‌نامه تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری فرهنگ، هنر و رسانه و ابلاغ آن؛
۳. دفاع از مصوبه شماره ۱۰۵۵۶۹/ت/۵۶۹۱۴ ه مورخ ۲۲/۰۸/۱۳۹۸ هیئت‌وزیران در هیئت عمومی دیوان عدالت اداری که به موجب دادنامه شماره ۹۹۰۹۹۷۰۹۰۶۰۱۰۷۹۷ مورخ ۱۳۹۹/۶/۴ هیئت تخصصی کار، بیمه و تأمین اجتماعی دیوان عدالت اداری، مصوبه تأیید و شکایت شاکی رد شد.
۴. وضع مصوبه رفع ابهام از ماهیت انجمن‌های سراسری از حیث قرارگیری در شمول فصل ششم قانون کار؛
۵. تصویب نمونه اساسنامه تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری فرهنگ هنر و رسانه؛
۶. بررسی و تصمیم‌گیری در مورد تقاضاهای تأسیس انجمن‌های سراسری ارسالی از سوی وزارت کار.

در تاریخ ۱۳ خرداد ۱۳۹۹ اعلام شد که پدیدآورندگان آثار فرهنگی و هنری می‌توانند از تاریخ انتشار این اطلاعیه به مدت ۳ ماه برای ارسال تقاضای تأسیس انجمن صنفی سراسری یا تقاضای تبدیل وضع خود به اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی مراجعه کنند.

در متن این اطلاعیه آمده بود: «پس از سال‌ها تلاش و پیگیری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و مشارکت فعال بیش از ۱۴ تشکل فرهنگی و هنری موفق به اخذ مصوبه شماره ۱۰۵۵۶۹/ت/۵۶۹۱۴ ه مورخ ۹۸/۸/۲۲ هیئت محترم وزیران در راستای اجرای جزء یک بند (چ) ماده ۹۲ قانون برنامه ششم توسعه می‌شود. به موجب بندهای ۴ و ۷ مصوبه مذکور، کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه

اجتماعی و ۷ نفر از نمایندگان تشکل‌های فعال حوزه فرهنگ، هنر و رسانه تشکیل و مأمور و مسئول اجرای بخش‌های مربوطه و تدوین دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی آن تا زمان تشکیل کانون فراگیر می‌شود. به موجب تصویب‌نامه یادشده، اشخاص حقیقی پدیدآورنده آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ، هنر و رسانه می‌توانند برای تأسیس انجمن صنفی سراسری در رسته تخصصی درخواست خود را به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی ارائه کنند.

با این حکم صنوف مربوطه که پیش‌تر در تشکیل انجمن‌های صنفی محدودیت‌هایی از قبیل احراز شرایط لازم برابر دستورالعمل‌های وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و محدوده فعالیت استانی و کمبود تعداد اعضای لازم در یک رسته تخصصی در استان را داشتند می‌توانند به راحتی تقاضای خود را به وزارت مزبور ارائه کنند و در صورت بروز اختلاف نظر در ثبت یا شمول متقاضیان به مفاد تصویب‌نامه با وزارت کار، کمیسیون موضوع بند ۴ تصویب‌نامه هیئت وزیران یا همان کمیسیون تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه صالح به اعلام نظر خواهد بود.

این اطلاعیه می‌افزاید: «پس از جلسات متعدد کمیسیون تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه موفق به تصویب دستورالعمل همچنین شیوه‌نامه تأسیس انجمن‌های صنفی فرهنگ، هنر و رسانه و کانون‌های مربوط شده و در همین راستا برابر بند ۷ تصویب‌نامه هیئت وزیران تأیید و موافقت وزرای محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی را اخذ می‌کند و برای اجرا هر دو متن طی نامه‌های شماره ۴۸۵۵ مورخ ۹۹/۱/۲۰ و شماره ۳۰۹۶۶ مورخ ۹۹/۲/۳۱ مدیرکل محترم سازمان‌های کارگری و کارفرمایی معاونت روابط کار وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی به مدیران کل اجرایی وزارت مزبور در سراسر کشور ابلاغ شده است. با تصویب و ابلاغ دستورالعمل و شیوه‌نامه یادشده در حال حاضر وارد مرحله اصلی شده و هر دو وزارتخانه آماده پاسخگویی به تقاضای متقاضیان هستند. با توجه به اینکه شرایط و ضوابط مربوطه به تفصیل در دستورالعمل و شیوه‌نامه یادشده آمده، از ذکر آن خودداری و برای شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی بهتر، هر دو متن و ابلاغیه‌های مربوطه منتشر می‌شود».

نکته قابل توجه برای تشکل‌های فعال موجود در این حوزه این است که برابر ماده ۴ شیوه‌نامه یادشده «کلیه انجمن‌های موجود فعال در حوزه فرهنگ، هنر و رسانه که مورد تأیید کمیسیون هستند، ۳ ماه از تاریخ انتشار اطلاعیه کمیسیون فرصت دارند حسب مورد نسبت به ارسال تقاضای تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری ذی‌ربط یا تقاضای تبدیل وضع خود و تکمیل مدارک و تحویل آن به کمیسیون یا اداره کل [سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی] اقدام کنند. چنانچه با انقضای این مهلت، تقاضایی از سوی انجمن‌های مذکور ارائه نشود هر ذی‌نفع واجد شرایطی می‌تواند با رعایت این شیوه‌نامه اقدام به ثبت تقاضای تأسیس انجمن صنفی در اداره کل کند. البته مهلت ۳ ماهه

مذکور در این ماده در موارد خاص برای انجمن‌هایی که بنا به دلایل موجه و مورد تأیید کمیسیون موفق به طرح تقاضای خود نشوند صرفاً برای یک مرتبه و حداکثر تا مدت ۳ ماه با تصویب کمیسیون قابل تمدید است. بنابراین از تاریخ این اطلاعیه ضروری است تشکل‌های فعال موجود مانند انجمن‌های هنرهای تجسمی، کانون‌ها و انجمن‌های ذیل خانه‌های سینما، تئاتر و موسیقی در خصوص این مسئله و اخذ تصمیمات لازم تسریع کنند».

طبق تصویب‌نامه هیئت‌وزیران، دبیرخانه کمیسیون بند ۴ تصویب‌نامه در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل شد. با رأی اعضا ایرج راد به‌عنوان رئیس انتخاب شد و حامد سهرابی به‌عنوان نماینده وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و دبیر کمیسیون معرفی شد. با او که هم‌زمان مدیرکل دفتر حقوقی و مالکیت فکری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است درباره این تجربه گفت‌وگو کردیم و دیدگاه او را در ادامه می‌خوانیم.

حاصل بیش از ۱۴ سال فعالیت هنرمندان و فعالان فرهنگی برای به رسمیت شناخته شدن پیشه‌شان در قالب قانون کار کشور به‌عنوان شغل و تشکیل انجمن‌های صنفی با هدف تأمین امنیت شغلی شاغلان مشاغل فرهنگی، هنری و رسانه‌ای، و تسهیل فعالیت صنفی و حرفه‌ای، در نهایت یکشنبه ۱۹ آبان ۱۳۹۸ و هم‌زمان با نخستین روز هفته وحدت، دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت انجمن‌های فرهنگ، هنر و رسانه‌های کشور به تصویب هیئت‌وزیران رسید و مقرر شد با استناد به تبصره ۵ ماده ۱۳۱ قانون کار مصوب ۱۳۶۹ و با رعایت تصویب‌نامه‌های یادشده، آیین‌نامه چگونگی تشکیل حدود، وظایف، اختیارات و نحوه عملکرد انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط، امکان تشکیل کانون سراسری فرهنگ، هنر و رسانه کشور فراهم شود.

بعد از امضای پیش‌نویس طرح مصوب تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه که به امضای وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی رسید، بار دیگر اعضای این کمیسیون با همراهی تشکل‌های فعال در عرصه فرهنگ، هنر و رسانه نشست‌های تخصصی را برای آشنایی بیشتر با قوانین و مقررات و رسیدن به شیوه‌ای جامع و کامل در مسیر تدوین شیوه‌نامه و دستورالعمل اجرایی شدن طرح تشکیل کانون فراگیر در دستور کار قرار دادند.

در نهایت بعد از برگزاری ۸ جلسه مستمر با وجود شیوع ویروس کرونا، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سیزدهم خرداد ۱۳۹۹ اطلاعیه‌ای درباره نحوه تشکیل انجمن سراسری فرهنگ، هنر و رسانه و شیوه ثبت‌نام متقاضیان و فعالان این خانواده در کشور طی بازه زمانی ۳ ماهه تابستان ۱۳۹۹ منتشر کردند. نخستین خواسته هر شغلی که به‌عنوان نیاز آن شناخته می‌شود آن است که بتواند در قالب تشکلی، مطالبات صنفی خود را پیگیری کند. غالب مشاغل اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه به دلیل قواعد و مقرراتی که حاکم بر انجمن‌های صنفی وزارت کارند امکان آنکه بتوانند در قالب تشکل‌های کاری، یا همان موضوع فصل ششم قانون کار، خود را به ثبت برسانند نداشتند، زیرا باید در گام نخست رابطه کاری و کارفرمایی را اثبات می‌کردند، قرارداد می‌آوردند و مزدبگیر بودنشان را احراز می‌کردند.

این در شرایطی است که هنرمند کمتر در قید و بند چنین تشکیلاتی است که به‌عنوان مثال، قراردادی را منعقد و رابطه کارگری و کارفرمایی را احراز کند. یک نقاش براساس نگاه روحی، عاطفی و احساسی اثر خلق می‌کند و ممکن است هر ۲ یا ۳ سال نمایشگاهی برگزار کند و آثارش را به فروش برساند. اما اگر در این بازه زمانی مشکلی برای او رخ دهد از جبران آن می‌ماند. اگر همان هنرمند بتواند در قالب یک تشکل خود را تعریف کند می‌تواند به‌سادگی اولین حق خود، یعنی حق مطالبه صنفی، را پیگیری کند.

وقتی چنین توانی هنگام مشکلات برای جامعه هنرمندان نباشد، هنرمندان احساس می‌کنند در واقع شغلشان در جامعه اصلاً تعریف نشده و به زبان ساده‌تر در نگاه قانون کشور مزدبگیر محسوب نمی‌شوند. تعریف کارگر امروز معنایی عمومی دارد؛ سازمان جهانی کار هر فردی که کارمند دولت نباشد و مزدبگیر باشد را کارگر تعریف می‌کند. بر این اساس مشاغل هنری چون در شاخه مزدبگیر بودن تعریف نمی‌شوند، مفهوم پیشه، حرفه و شغل برای فعالان این مشاغل تعریف نشده است. پس نخستین مزیت تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه آن است که فعالیت آن‌ها یک شغل محسوب می‌شود؛ چیزی که تا امروز از آن محروم بودند. همچنین در قالب یک تشکل می‌توانند به‌راحتی مطالبات صنفی خود را پیگیری کنند.

با توجه به اینکه اساساً انجمن‌های صنفی در یک محدوده جغرافیایی استانی و شهرستانی تعریف می‌شوند، این مشاغل برای آنکه بتوانند تشکلی سراسری شوند با مشکلات متعددی روبه‌رو هستند که امکان تحقق این مهم را کاهش می‌دهد. رسیدن به آن مهم تنها در شرایطی میسر است که جامعه هنرمندان، اهالی فرهنگ، هنر و رسانه در طبقه‌ای قرار گیرند که حرفه و پیشه آن‌ها به‌عنوان کانون کارگری یک رشته خاص تعریف شود. کارگران پمپ‌بنزین، کارگران صنف نانوايي یا کارگران رستوران‌ها عضو کانون عالی کارگری صنف خود به حساب می‌آیند، درحالی‌که در حوزه فعالان فرهنگ چنین مفهوم و طبقه‌بندی‌ای تا پیش از این وجود نداشته است. به‌عنوان مثال، در استان‌های دورافتاده یا کمتربرخوردار و حتی استان‌های برخوردار لازم است ۵۰ نفر در یک رشته هنری دور هم جمع شوند تا بتوانند انجمنی را تشکیل دهند. سؤال اینجاست مثلاً مگر ما چند تدوینگر سینما در یک استان داریم؟ آیا تعداد آن‌ها به ۵۰ نفر می‌رسد تا یک انجمن صنفی را تشکیل دهند؟

بنابراین مصوبه آبان سال ۱۳۹۸ هیئت‌وزیران در حوزه تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری فرهنگ، هنر و رسانه این امکان را داد که مشاغل فرهنگی و هنری در کل کشور با نسبتی مشخص بتوانند انجمن سراسری مختص خود داشته باشند. با این تعریف دیگر شاهد انجمن مجسمه‌سازان تهران نخواهیم بود و انجمن مجسمه‌سازان ایران را خواهیم داشت.

سومین مزیت دیده شدن فعالیت صنفی اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه به شکل سراسری فراهم شدن

شرایطی است که پیگیری مطالبات فعالان این بخش‌ها را به صورت ملی برای آن‌ها ایجاد می‌کند. تحقق این مهم این امکان را فراهم کرد که اگر در استانی حتی دو نفر در یک شاخه هنری حضور داشتند و نمی‌توانستند تا امروز زیر چتر تشکل یا صنفی فعال کنند می‌توانند به راحتی با ورود به تشکل فراگیر اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه مطالبات خود را ابراز و پیگیری کنند.

نباید فراموش کرد که سهم بالایی از مشکلات و مسائل به جامعه فرهنگ، هنر و رسانه ما ملی مربوط است و نمی‌توان آن‌ها را در قالب استانی و شهرستانی تجزیه و تحلیل کرد. امروز مسئله بیمه اصحاب فرهنگ و هنر و مسئله معیشت آن‌ها مسائل ملی است نه استانی. هنرمندان ما مسائل بومی، منطقه‌ای و محله‌ای بسیار کمی دارند و اغلب مشکلات و آسیب‌های آن‌ها مسائل ملی است. بنابراین وقتی زیر چتر صنفی سراسری قرار گیرند، قدرت فعالیت و درصد تحقق مطالباتشان دامنه بسیار گسترده‌تری از سطح استانی و شهرستانی به خود می‌گیرد، زیرا به عنوان یک صنف و واحد سراسری عمل می‌کنند. این مزیت دیگری برای انجمن‌های صنفی است که به شکل سراسری می‌توانند وجود داشته باشند و فعالیت کنند.

تشکیل کانون یادشده در دو قانون برنامه چهارم و پنجم توسعه وجود داشت اما محقق نشد. بعد از سال‌ها جامعه هنری توانست برای تحقق این مهم به وفاقی دست یابد که دولت آن را بپذیرد. می‌دانیم تشکیل انجمن‌های صنفی و سراسری تصمیم دولت نیست، بلکه نظر و رویکرد پانزده تشکل صنفی فرهنگی و هنری است که گرد هم آمدند، طی ۱۸ ماه بیش از ۴۰ جلسه برگزار کردند و ماحصل آن تحقق اساسنامه تشکیل انجمن فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه شد. در حقیقت خود اهالی و فعالان این جامعه توانستند طی گفت‌وگو، مباحثه و پشت سر گذاشتن ساعت‌ها تبادل نظر برای تحقق کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه با خود به توافق برسند.

دولت نیز در این زمینه با آن‌ها همکاری کرد تا برای اولین بار بعد از سال‌ها، اهالی این حرفه‌ها بتوانند ذیل مشارکتی جمعی برای خود تشکل و صنف واحدی راه‌اندازی کنند؛ تشکل و صنفی که تا امروز وجود نداشته اما این مطالبه سال‌ها میان اهالی فرهنگ و هنر مطرح بوده است. در حقیقت دولت تدبیر و امید خواسته‌ای از جامعه هنری را محقق کرده که همه اهالی این جامعه سال‌ها در انتظار تحقق آن بودند. برای رسیدن به اساسنامه و شیوه‌نامه مصوب تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه هر سه نوع فعالیت تعریف‌شده صنفی کشور مورد مطالعه و کار کارشناسی دقیق قرار گرفته‌اند. نخستین فعالان جامعه صنفی به نظام مهندسی یا پزشکی کشور بازمی‌گشت که می‌دانیم که این نظام نظامی مدرک‌محور است، یعنی افراد حاضر در آن باید تحصیلات مهندسی یا پزشکی داشته باشند و برای فعالیت اگر از سوی نظام صنفی سراسری‌شان مجوز نداشته باشند نمی‌توانند فعالیت کنند. اما هنر از مصادیق آزادی بیان است و هنرمند ممکن است تحصیلات آکادمیک نداشته

باشد یا حتی از نعمت سواد بی‌بهره باشد اما در قالب اثر و زبان هنری مربوط به آن حرفی بزند که دنیا دنیا فلسفه و احساس را به مخاطب منتقل کند. بنابراین اساساً این نوع نظام به درد جامعه هنری نمی‌خورد.

در گام دوم به قانون نظام صنفی مصوب سال ۱۳۹۲ نگاهی افکندیم. اصناف موجود در آن نظام اصنافی محله‌محور بودند. ناویان، خواروبارفروشان، آرایشگران، همه در محلی تعریف‌شده و تجاری مشغول فعالیت هستند. اما یک هنرمند ممکن است در منزل پشت میز تحریر خود شعری بسراید. پس در اساس، تحقق این نظام صنفی با رویکرد و هدف مورد مطالبه اهالی فرهنگ، هنر و رسانه متفاوت بود. هدف جامعه فعالان فرهنگ، هنر و رسانه در قالب فصل ششم قانون کار تعریف می‌شود. قانون برنامه ششم به دولت اختیار داده است که نظام صنفی مترتب بر افراد جامعه فرهنگی و هنری را فراهم کند. بنابراین دولت پای کار آمد و این مزیت پنجم تشکیل کانون فراگیر اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه است که به تکلیف قانونی عمل شده است؛ تکلیفی که در قانون چهارم و پنجم توسعه تحقق آن تکلیف بود، اما بدان عمل نشده بود و در این برهه زمانی و تاریخی دولت تدبیر و امید به یکی از تکالیف قانون برنامه ششم جامعه عمل پوشاند.

فعالیت صنفی و پیگیری مطالبات صنفی معنایی وسیع دارد که مباحثی مانند حقوق و مزایا، بحث داوری و حل اختلافات داخلی اعضا، پیگیری حقوق و مطالبات این افراد در سطوح داخلی و بین‌المللی و نظایر آن را شامل می‌شود. اما وقتی تشکلی وجود نداشته باشد چنین مسائلی از چه نهاد و مرجعی باید پرسیده شود؟ وقتی صنفی سراسری و واحد وجود نداشته چه بخشی می‌تواند زبان گویای دغدغه‌ها و مشکلات خانواده فرهنگ، هنر و رسانه باشد؟

امروز در دولت یا مجلس شاهد مصوبات متعدد هستیم. اما برای اجرایی کردن این مصوبات در حوزه فعالان فرهنگ، هنر و رسانه، یکی از چالش‌ها آن است که چه نهادی را برای حل مشکلات بخش‌های موسیقی، تئاتر، سینما یا هنرهای تجسمی باید به میدان بیاوریم. وقتی تشکل‌های رسمیت‌یافته یا اصنافی معین و مشخص وجود ندارند، مصوبات قانونی که از مجلس بیرون می‌آید یا مصوباتی که تحت عنوان مقررات از دولت و شورای عالی انقلاب فرهنگی بیرون می‌آید چگونه باید برای اهالی فرهنگ، هنر و رسانه تبیین شود وقتی این بخش صنفی ندارد که آن‌ها را نمایندگی کند. پس حق و حقوقشان دیده نمی‌شود. اگر صنفی با مجوز رسمی و شناخته‌شده وجود داشته باشد که بتواند خانواده فرهنگ، هنر و رسانه را نمایندگی کند برای تمام مصوبات مختلف آن‌ها دعوت می‌شوند، در جلسات کارگروه تخصصی اعلام نظر می‌کنند و همین مشارکت باعث می‌شود قوانین مربوط به خانواده فرهنگ، هنر و رسانه صدرصد پخته‌تر، کامل‌تر و دقیق‌تر اجرا شوند.

وقتی صنف واحد و مورد وثوق بدنه قانونی کشور در حوزه فعالان و اصحاب فرهنگ، هنر و رسانه

وجود داشته باشد شاهد ایجاد هم‌صدایی در جامعه هنری در مسائل مختلف دعاوی، دغدغه‌ها و مشکلات اجتماعی آن‌ها خواهیم بود. دیگر شاهد تشتت آرا و دسته‌های موافق و مخالف در برابر قوانین نیستیم. اینجا اصناف در نگاه کلی موضع جمع را رسیدگی می‌کند و موضع آن موضع رسمی و قانونی یک جریان شناخته‌شده به‌عنوان خانواده فرهنگ، هنر و رسانه کشور است.

از زمانی که برگزاری جلسات متعدد انجمن‌ها و اصناف مختلف فرهنگی، هنری و رسانه‌ای کشور آغاز شد، بعد از تهیه پیش‌نویس مصوبه، جلسه‌ای با حضور تشکل‌های مختلف و دو وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی برگزار شد و بعد از رد و بدل خواسته‌ها و مطالبات جامعه هنری و رسانه‌ای کشور، پیشنهاد آن‌ها پذیرفته شد و به امضای دو وزیر و ۱۴ تشکل رسمی حاضر در جلسه رسید و به هیئت دولت ارائه شد. در ادامه جلسات متعدد در دولت برگزار شد و بعد از دفاعیات، این پیش‌نویس به تصویب اعضای هیئت دولت رسید. کمیسیونی برای اجرایی کردن مصوبه انجمن‌های صنفی سراسری تشکیل شد. اعضای این کمیسیون مرکب از یک نماینده از جانب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ یک نماینده از جانب وزیر کار؛ و ۷ نفر از تشکل‌های مختلف جامعه فرهنگی، هنری و رسانه‌ای کشور بودند. این کمیسیون هدف خود را تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه اعلام کرد و امیدواریم روزی در آینده نزدیک شاهد تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه باشیم.

تا امروز با توجه به وضعیت کرونا و محدودیت‌های خاص این بیماری و به‌رغم همه این موانع، ۸ جلسه کمیسیون به شکل تخصصی برگزار شده که ماحصل آن تدوین دستورالعمل تشکیل انجمن‌های سراسری و شیوه‌نامه مربوط به آن دستورالعمل بوده است که به تأیید وزیران فرهنگ و ارشاد اسلامی و کار، تعاون و رفاه اجتماعی رسیده است. بر اساس مصوبه هیئت وزیران، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها با تصویب این دو وزیر الزام‌آور و اجرایی می‌شوند.

فرزاد یوسفی مدیرکل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی است که ارتباط مستقیم با ثبت و صدور مجوز برای فعالیت انجمن‌ها و نهادهای صنفی دارد. با او درباره این روند گفت‌وگو کرده‌ایم که دیدگاهش را می‌خوانید.

بر اساس مصوبه ۲۲ آبان‌ماه سال ۱۳۹۸ هیئت وزیران در راستای اجرای جز یک بند (چ) ماده ۹۲ قانون برنامه ششم توسعه و به‌موجب بندهای ۴ و ۷ مصوبه مذکور، صنوف مشمول که پیش‌تر در تشکیل انجمن‌های صنفی مربوطه محدودیت‌هایی از قبیل احراز شرایط لازم منطبق با مقررات آیین‌نامه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط از جمله کمبود تعداد مورد نیاز اعضای لازم در یک رشته تخصصی در استان را داشتند و همچنین آیین‌نامه مذکور اجازه تشکیل تشکل موردنظر آن‌ها در سطح سراسری را نمی‌داد، از این پس می‌توانند تقاضای خود را به شرط دارا بودن حد نصاب ۲۰۰ متقاضی برای تأسیس انجمن یا ۲۰۰ عضو برای تبدیل وضعیت انجمن به این اداره کل ارائه کنند.

پیرو ابلاغ مصوبه هیئت‌وزیران در راستای اجرای جز یک بند (چ) ماده ۹۲ قانون برنامه ششم توسعه و به‌موجب بندهای ۴ و ۷ مصوبه مذکور، کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارتخانه‌های کار، تعاون و رفاه اجتماعی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۷ نفر از نمایندگان تشکل‌های فعال حوزه فرهنگ، هنر و رسانه تشکیل شد و مأمور و مسئول اجرای بخش‌های مربوطه و تدوین دستورالعمل و شیوه‌نامه اجرایی آن شد.

کمیسیون یادشده پس از جلسات متعدد موفق به تصویب دستورالعمل و همچنین شیوه‌نامه تأسیس انجمن‌های صنفی فرهنگ، هنر و رسانه و کانون‌های مربوطه شد که در همین راستا برابر بند ۷ تصویب‌نامه هیئت‌وزیران، به تأیید وزرای کار، تعاون و رفاه اجتماعی و فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید و هر دو متن طی نامه‌های شماره ۴۸۵۵ مورخ ۹۹/۰۱/۲۰ و شماره ۳۰۹۶۶ مورخ ۹۹/۰۲/۳۱ اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی به مدیران کل اجرایی وزارت متبوع در سراسر کشور ابلاغ شده‌اند. با تصویب و ابلاغ دستورالعمل و شیوه‌نامه یادشده، مصوبه هیئت وزیران وارد مرحله اجرا شده و هر دو وزارتخانه آماده پاسخگویی به تقاضای متقاضیان هستند. به‌موجب تصویب‌نامه یادشده اشخاص حقیقی پدیدآورنده آثار فرهنگی و هنری و شاغلان بخش فرهنگ، هنر و رسانه می‌توانند برای تأسیس انجمن صنفی سراسری در رسته تخصصی، درخواست خود را به وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی ارائه کنند و در صورت ابهام در ثبت یا شمول متقاضیان به مفاد تصویب‌نامه، کمیسیون موضوع بند ۴ تصویب‌نامه هیئت‌وزیران یا همان کمیسیون تشکیل کانون فراگیر فرهنگ، هنر و رسانه صالح به اعلام نظر خواهد بود.

نکته قابل توجه اینکه با توجه به سابقه فعالیت تشکل‌های فعال موجود در حوزه فرهنگ و هنر و رسانه، برابر ماده ۴ شیوه‌نامه یادشده، تمامی انجمن‌های موجود فعال در حوزه فرهنگ، هنر و رسانه که مورد تأیید کمیسیون هستند ۳ ماه از تاریخ انتشار اطلاعیه کمیسیون فرصت دارند حسب مورد نسبت به ارسال تقاضای تأسیس انجمن‌های صنفی سراسری ذی‌ربط یا تقاضای تبدیل وضع خود و تکمیل مدارک و تحویل آن به کمیسیون یا اداره کل (سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی) اقدام کنند. چنانچه با انقضای این مهلت، تقاضایی از سوی انجمن‌های مذکور ارائه نشود هر گروهی از ذی‌نفعان واجد شرایط می‌تواند با رعایت این شیوه‌نامه، اقدام به ثبت تقاضای تأسیس انجمن صنفی در اداره کل کند.

مهلت سه‌ماهه یادشده در این ماده، در موارد خاص، برای انجمن‌هایی که بنا به دلایل موجه و مورد تأیید کمیسیون موفق به طرح تقاضای خود نشوند صرفاً برای یک مرتبه و حداکثر تا مدت ۳ ماه با تصویب کمیسیون قابل تمدید است. بنابراین از تاریخ این اطلاعیه ضروری است تشکل‌های فعال موجود مانند انجمن‌های هنرهای تجسمی، کانون‌ها و انجمن‌های ذیل خانه‌های سینما، تئاتر و موسیقی درباره این مسئله و اخذ تصمیمات لازم تسریع کنند.

گام پنجم: در آستانه تأسیس کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر

۱۸ اسفند ۱۳۹۹ انجمن عکاسان ایران به‌عنوان نخستین انجمن صنفی سراسری حوزه فرهنگ، هنر و رسانه بر اساس تصویب‌نامه هیئت وزیران به ثبت رسید. انجمن عکاسان ایران نخستین انجمن متقاضی تأسیس انجمن صنفی سراسری بود که از سوی کمیسیون تشکیل کانون فراگیر صنوف فرهنگ و هنر موفق به دریافت تأییدیه شد و پس از طی مراحل اداری مربوطه در وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی و اداره کل ثبت شرکت‌ها و مؤسسات غیرتجاری به‌عنوان اولین انجمن صنفی سراسری حوزه فرهنگ، هنر و رسانه توانست مراحل ثبت را به اتمام برساند و موجودیت یابد.

در این زمان اعلام شد که از مجموع تقاضاهای تأییدشده که عبارت است از ۱۳ مورد در حوزه تئاتر، ۱۹ مورد در حوزه سینما، ۱۱ مورد در حوزه موسیقی، ۷ مورد در حوزه تجسمی، ۱ مورد در حوزه مد و لباس، ۳ مورد در حوزه رسانه، ۳ مورد در حوزه فرهنگی و نویسندگان و ۱ مورد در حوزه میراث فرهنگی، به‌زودی شاهد تأسیس و نهایی شدن فرایند تشکیل انجمن‌های سراسری متعدد خواهیم بود. اما پیش از تصویب این تصویب‌نامه نیز کوشش‌هایی از سوی برخی از نهادهای صنفی برای ثبت در وزارت کار شروع شده بود و تعدادی از انجمن‌های وابسته به خانه سینما ثبت شده بودند. در جلسات تدوین پیش‌نویس تصویب‌نامه یکی از کسانی که در کنار نمایندگان باقی صنوف فعالانه شرکت می‌کرد ناصر عنصری، قائم مقام وقت مدیرعامل خانه سینما، بود که پیش‌تر تجربه پیگیری برای ثبت انجمن‌های وابسته به این خانه را در وزارت کار داشت.

به گفته او، سینماگران در خانه سینما عضو انجمن‌های مختلف هستند. هر کدام از این انجمن‌ها تشکیلات خود را دارند و خانه سینما، در کل، حکم یک انجمن فراگیر در حوزه سینما را پیدا کرده است. از این منظر فعالیت انجمن‌های مختلف هنری تحت پوشش یک انجمن فراگیر یک تفاهم میان اصناف و دولت بود که این تفاهم باید شکل قانونی به خود می‌گرفت. تشکیل این انجمن در واقع دست همه را باز می‌گذارد و از آنجاکه خانه سینما از دیگر خانه‌های اصناف هنری در این زمینه جلوتر است، بهتر می‌تواند این روند را طی کند.

خانه سینما تجربیات خود را برای تأسیس انجمن فراگیر با گروه‌های دیگر هنری به اشتراک گذاشت تا بتوانند این امر را پیش ببرند تا به نتیجه نهایی برسند که خوشبختانه این اتفاق رخ داد. خانه سینما جدا از مجموعه دیگر هنرمندان کشور نیست. زمانی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کاری با این عظمت انجام می‌دهد و همه اصناف هنری را دور هم جمع می‌کند تا در مورد خودشان تصمیم بگیرند و در نهایت به یک طرح مشترک برسند، خانه سینما نیز جدا از این صنوف نبوده و در کنار صنوف دیگر هنری حضور خواهد داشت.

جدول انجمن‌ها

الف- تئاتر

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن بازیگران خانه تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۲	کانون تئاتر کودک و نوجوان	تأسیسی	تأیید شد
۳	انجمن صنفی نمایشگران عروسکی خانه تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۴	انجمن کارگردانان تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۵	کانون نمایشگران حرکت تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۶	کانون نمایشنامه‌نویسان و مترجمان تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۷	انجمن طراحان گریم و ماسک تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۸	انجمن موسیقی تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۹	انجمن دستیاران کارگردان تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۱۰	انجمن عکاسان تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۱۱	انجمن منتقدان، نویسندگان و پژوهشگران تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۱۲	انجمن کارکنان فنی و هنری تئاتر	تأسیسی	به دلیل خارج بودن از حوزه فرهنگ، هنر و رسانه رد شد
۱۳	انجمن مدرسان تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۱۴	انجمن نمایشگران خیابانی تئاتر	تأسیسی	تأیید شد
۱۵	انجمن روابط عمومی و تبلیغات تئاتر	تأسیسی	به دلیل خارج بودن از حوزه فرهنگ، هنر و رسانه رد شد.
۱۶	انجمن طراحان صحنه و لباس تئاتر	تأسیسی	در دست بررسی

ب- سینما

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن صنفی گویندگان و سرپرستان گفتار فیلم	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۲	انجمن تهیه‌کنندگان مستقل	تبدیل وضعیت	به دلیل ماهیت کارفرمایی انجمن رد شد.
۳	خانه دوبلاژ ایران	تأسیسی	به دلیل سبقه تأسیس انجمن گویندگان و سرپرستان گفتار فیلم و تأیید درخواست آن‌ها رد شد.
۴	انجمن برنامه‌ریزان و دستیاران کارگردان سینما تهران	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۵	انجمن صنفی بازیگران سینما	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۶	انجمن صنفی بازیگران و بدلکاران	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۷	انجمن صنفی انیمیشن	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۸	انجمن صنفی صدابرداران و صداگذاران	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۹	انجمن صنفی طراحان فیلم	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۰	انجمن صنفی طراحان فنی و مجریان صحنه	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۱	انجمن صنفی عکاسان سینما	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۲	انجمن صنفی فیلمبرداران	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۳	انجمن صنفی مدیران تولید	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۴	انجمن صنفی کارگردانان مستند	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۵	انجمن صنفی نویسندگان و منتقدان سینمایی	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۶	انجمن صنفی تدوین‌گران سینما	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۷	انجمن صنفی دستیاران فیلمبردار	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۸	انجمن صنفی فیلم کوتاه	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۱۹	انجمن صنفی مؤسسات پخش فیلم	تبدیل وضعیت	به دلیل ماهیت کارفرمایی انجمن رد شد.
۲۰	انجمن صنفی تهیه‌کنندگان مستند	تبدیل وضعیت	به دلیل ماهیت کارفرمایی انجمن رد شد.
۲۱	انجمن صنفی کارگردانان	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۲۲	انجمن صنفی فیلمنامه‌نویسان	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۲۳	انجمن صنفی مدیران تدارکات	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۲۴	انجمن صنفی چهره‌پردازان	تبدیل وضعیت	تأیید شد.
۲۵	انجمن صنفی تبلیغات سینما	تبدیل وضعیت	به دلیل خارج بودن از حوزه فرهنگ، هنر و رسانه رد شد.

ج- موسیقی

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن سراسری ناشران موسیقی	تأسیسی	به دلیل ماهیت کارفرمایی رد شد.
۲	انجمن سراسری نوازندگان سازهای کلاسیک	تأسیسی	تأیید شد.
۳	انجمن سراسری صدابرداران موسیقی	تأسیسی	تأیید شد.
۴	انجمن سراسری خوانندگان موسیقی کلاسیک	تأسیسی	تأیید شد.
۵	انجمن سراسری سازندگان ساز	تأسیسی	تأیید شد.
۶	انجمن سراسری خوانندگان موسیقی پاپ	تأسیسی	تأیید شد.
۷	انجمن سراسری شاعران و ترانه‌سرایان موسیقی ایرانی	تأسیسی	تأیید شد.
۸	انجمن سراسری نوازندگان سازهای ایرانی	تأسیسی	تأیید شد.
۹	انجمن سراسری خوانندگان موسیقی ایرانی	تأسیسی	تأیید شد.
۱۰	انجمن سراسری آهنگسازان و رهبران ارکستر و کر ایرانی	تأسیسی	تأیید شد.
۱۱	انجمن سراسری نویسندگان و پژوهشگران موسیقی	تأسیسی	تأیید شد.
۱۲	انجمن سراسری مدرسان موسیقی	تأسیسی	تأیید شد.

د- هنرهای تجسمی

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن صنفی هنرمندان سفالگر ایران	تأسیسی	تأیید شد
۲	انجمن خوشنویسان ایران	تأسیسی	تأیید شد
۳	انجمن هنرمندان مجسمه‌ساز ایران	تأسیسی	تأیید شد
۴	انجمن تصویرگران ایران	تأسیسی	تأیید شد
۵	انجمن هنرمندان نقاش ایران	تأسیسی	تأیید شد
۶	انجمن عکاسان صنعتی، تبلیغاتی و معماری	تأسیسی	تأیید شد
۷	انجمن صنفی هنرهای شهری ایران	تأسیسی	علی‌رغم بررسی در جلسات متعدد، نتیجه نهایی اعلام نشده است
۸	انجمن عکاسان ایران	تأسیسی	تأیید شد
۹	انجمن هنرمندان رزین ایران	تأسیسی	نتیجه نهایی هنوز اعلام نشده است
۱۰	انجمن طراحان و دوزندگان رودوزی‌ها و آرایه‌های تزئینی مد و لباس ایران	تأسیسی	تأیید شد

ه- حوزه رسانه

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران	تبدیل وضعیت	تأیید شد
۲	انجمن صنفی بانوان رسانه‌ای کشور	تأسیسی	به‌دلیل داشتن ماهیت جنسیتی رد شد
۳	انجمن صنفی خبرنگاران فرهنگ و هنر	تأسیسی	تأیید شد
۴	انجمن صنفی مطبوعاتی	تبدیل وضعیت	تأیید شد

و- حوزه فرهنگ

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن صنفی نویسندگان کودک و نوجوان	تبدیل وضعیت	تأیید شد
۲	انجمن صنفی سراسری مترجمان ایران	تأسیسی	تأیید شد
۳	انجمن صنفی ویراستاران شهر تهران	تأسیسی	تأیید شد
۴	انجمن صنفی داستان‌نویسان	تبدیل وضعیت	تأیید شد
۵	انجمن صنفی مترجمان شفاهی	تأسیسی	به دلیل امکان عضویت در زیرمجموعه انجمن مترجمان ایران و احراز نشدن شرایط برای تأسیس انجمن مستقل رد شد

ز- سایر

ردیف	عنوان انجمن متقاضی	نوع درخواست	نتیجه
۱	انجمن صنفی حافظان و مرمت‌گران آثار فرهنگی و هنری ایران	تأسیسی	تأیید شد
۲	انجمن صنفی هنرمندان صنایع هنری	تأسیسی	به دلیل احراز نشدن شرایط، تشکیل انجمن رد شد

مفاد اساسنامه انجمن صنفی کارگری (انجمن صنفی فرهنگ، هنر و رسانه)

ماده ۱- هدف:

به استناد ماده ۱۳۱ قانون کار جمهوری اسلامی ایران و در اجرای «آیین نامه چگونگی تشکیل، حدود وظایف و اختیارات و نحوه عملکرد انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط»، مصوب هیئت محترم وزیران، تصویب نامه شماره ۱۰۵۵۶۹/ت/۵۶۹۱۴ مورخ ۹۸/۸/۲۲ هیئت محترم وزیران و دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت انجمن‌های صنفی فرهنگ، هنر و رسانه و کانون‌های مربوطه و به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی و بهبود وضع اقتصادی کارگران که خود متضمن حفظ منافع جامعه نیز باشد؛ این انجمن صنفی تشکیل می‌شود.

ماده ۲- نام، حوزه جغرافیایی، اقامتگاه قانونی انجمن صنفی:

نام: انجمن صنفی کارگری..... که در این اساسنامه به اختصار «انجمن صنفی» نامیده می‌شود.

حوزه جغرافیایی فعالیت انجمن صنفی، سراسر کشور جمهوری اسلامی است و اقامتگاه قانونی آن در استان..... شهرستان..... شهر..... خیابان..... کوچه..... پلاک..... و پست الکترونیک آن..... خواهد بود. تبصره: هیئت مدیره می‌تواند هر زمان که ایجاب کند نشانی انجمن صنفی را در محدوده حوزه جغرافیایی فعالیت خود تغییر داده و مراتب را همزمان با اطلاع به اعضا - از طریق که به تصویب مجمع عمومی رسیده باشد - به طور کتبی به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز منعکس کند.

ماده ۳- وظایف و اختیارات انجمن صنفی:

- ۱- کوشش در جهت استیفای حقوق و خواست‌های مشروع و قانونی اعضا از طریق ایجاد زمینه‌های مساعد به منظور نیل به اهداف انجمن؛
- ۲- برنامه‌ریزی و پیگیری در ارتقای سطح مهارت کارگران عضو؛
- ۳- تلاش برای آموزش فرهنگی و اجتماعی اعضا به منظور ارتقای سطح آگاهی‌های لازم در شناخت و تأمین حقوق اعضا؛
- ۴- تلاش در بررسی و تحقیق در خصوص مشکلات، نارسایی‌های اقتصادی، مهارتی، افزایش بهره‌وری و ارائه پیشنهادات به اعضا، مدیران و مسئولان مربوط؛
- ۵- جمع‌آوری اطلاعات، بررسی و تحقیق درباره مشکلات، شناخت نیازها و اولویت‌ها؛
- ۶- دریافت ورودیه، حق عضویت و کمک‌های مالی داوطلبانه اعضا؛
- ۷- همکاری در جهت تأسیس، تقویت و گسترش شرکت‌های تعاونی و صندوق قرض‌الحسنه مربوط

- به وظایف انجمن صنفی و تلاش برای تأمین امکانات رفاهی اعضاء با رعایت مقررات مربوط؛
- ۸- همکاری با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در جهت شناخت بهتر مشکلات کارگری و اجرای قانون کار؛
- ۹- حمایت و دفاع از حقوق و منافع صنفی و حرفه‌ای اعضاء از طریق ارائه پیشنهاد و جلب پشتیبانی مراجع و سازمان‌های دولتی و ملی؛
- ۱۰- خرید، فروش و تملک اموال منقول و غیرمنقول انجمن صنفی به نام و به حساب انجمن صنفی مشروط بر آنکه به قصد تجارت و جلب نفع نباشد؛
- ۱۱- شرکت در مذاکرات حرفه‌ها با سایر سازمان‌های کارگری ذی‌ربط مشمول قانون و انعقاد پیمان‌های دسته‌جمعی با سازمان‌های کارفرمایی در سطح ملی و بین‌المللی؛
- ۱۲- پیوستن به انجمن‌های صنفی همگن به‌منظور تشکیل یا عضویت در کانون با رعایت مقررات قانونی؛
- ۱۳- فعالیت مشترک با کانون انجمن‌های صنفی مربوط در حدود قوانین و مقررات کشور؛
- ۱۴- همکاری با سایر تشکل‌های صنفی مربوط و انجام سایر وظایف و اختیاراتی که به موجب مقررات قانونی بر عهده انجمن‌های صنفی قرار داده شده یا خواهد شد.

شرایط عضویت، تعلیق، سلب عضویت و منابع مالی انجمن صنفی

- ماده ۴- شرایط عضویت: همه کارگران در صورت دارا بودن شرایطی می‌توانند به عضویت این انجمن صنفی درآیند؛ شامل:
- ۱- تابعیت ایران؛
- ۲- اشتغال در یکی از حرفه‌های مرتبط با ارائه مدارک معتبر شامل:
- ۳- قبول و تعهد اجرای مقررات این اساسنامه و مصوبات قانونی ارکان انجمن صنفی؛
- ۴- پرداخت ورودیه و حق عضویت به‌طور مرتب؛
- تبصره ۱- کلیه واجدان شرایط می‌توانند آزادانه عضویت انجمن را بپذیرند و هیچ کس را نمی‌توان به عضویت در انجمن صنفی مجبور یا از قبول عضویت آن منع کرد.
- تبصره ۲- در صورت شکایت متقاضیان مبنی بر عدم پذیرش عضویت (به‌دلیل عدم احراز شرایط) یا تعلیق از عضویت اعضاء، هیئت‌مدیره مکلف است در اولین جلسه مجمع عمومی، موضوع را در دستور جلسه قرار داده و تصمیمات مجمع عمومی در این زمینه قطعی است.
- تبصره ۳- در صورتی که هر یک از اعضاء شرایط عضویت انجمن صنفی را از دست دهد؛ یا در صورت عدم اشتغال ارادی درصنف مربوط بیش از ۶ ماه یا در صورت صدور آرای قطعی از سوی مراجع

قضایی کشور مبنی بر محرومیت از حقوق اجتماعی، از عضویت در انجمن صنفی مستعفی شناخته شده و توسط مسئولان انجمن صنفی از موضوع مطلع خواهد شد؛ لیکن ملزم به انجام تعهدات قبلی است.

ماده ۵- موارد تعلیق از عضویت انجمن صنفی:

۱- عدم پرداخت به موقع حق عضویت تعیین شده با توجه به ماده ۸ این اساسنامه؛

۲- عدم رعایت مفاد این اساسنامه و مصوبات قانونی هریک از ارکان انجمن صنفی.

ماده ۶- منابع مالی انجمن صنفی:

الف) ورودیه: برای هر عضو فقط یکبار دریافت می گردد و مبلغ آن توسط معین می شود.

ب) حق عضویت: ماهیانه/سالانه که مبلغ آن توسط تعیین می شود.

ج) کمک‌های اشخاص حقیقی یا حقوقی

ماده ۷ - همه اعضاء باید با توجه به ماده ۶، حق عضویت خود را به حساب بانکی که انجمن صنفی

تعیین و اعلام می کند، واریز کنند و رسید بانکی را به مسئول مالی ارائه دهند.

تبصره ۱- مبالغی که به عنوان ورودیه و حق عضویت دریافت می شود، قابل استرداد نیست.

تبصره ۲- هیئت مدیره نمی تواند منابع مالی انجمن صنفی را خارج از حدود مقرر در این اساسنامه

به مصرف برساند.

ماده ۸ - چنانچه هر یک از اعضاء در مدت حداکثر..... ماه بعد از موعد مقرر از پرداخت حق عضویت

خودداری کند، از طرف مسئول مالی به وی اخطار کتبی داده می شود؛ چنانچه پس از اخطار کتبی

مسئول مالی، حداکثر ظرف..... ماه اقدام به پرداخت حق عضویت عقب افتاده نکند با تصویب هیئت

مدیره، عضویت شخص مذکور در انجمن صنفی به حالت تعلیق در می آید. اخراج یا قبول مجدد عضویت

آنان از اختیارات مجمع عمومی عادی است.

ارکان انجمن صنفی

ماده ۹- ارکان انجمن صنفی عبارت است از:

۱- مجمع عمومی؛

۲- هیئت مدیره؛

۳- بازرس یا بازرسان.

الف - مجمع عمومی، حدود وظایف و اختیارات آن:

ماده ۱۰- مجمع عمومی که عالی‌ترین رکن انجمن صنفی است از اجتماع اعضا به دو صورت عادی و فوق‌العاده تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- برای تشکیل مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده، هیئت مدیره موظف است نسبت به دعوت اعضا به‌وسیله درج آگهی در روزنامه یا که در آن، روز، ساعت، مکان تشکیل و دستور جلسه به‌طور روشن قید شده باشد، اقدام کند. بدیهی است؛ از تاریخ دعوت اعضا تا تشکیل مجمع عمومی و همچنین بین دو مرحله مجمع عمومی باید حداقل ۲۰ روز فاصله باشد و حداکثر این فاصله نباید از ۴۵ روز تجاوز کند.

تبصره ۲- دعوت مجامع عمومی با تصویب هیئت مدیره خواهد بود. ضمن اینکه بازرس یا بازرسان و همچنین یک چهارم اعضا می‌توانند رأساً نسبت به دعوت مجمع عمومی اقدام کنند.

تبصره ۳- دعوت‌کنندگان مجامع عمومی عادی یا فوق‌العاده مکلف‌اند موضوع، مکان و تاریخ تشکیل مجمع عمومی را حداقل ۲۰ روز پیش از تشکیل طی دعوتنامه کتبی به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کنند.

تبصره ۴- گزارش‌های مالی و سایر مواردی که مستلزم بررسی قبلی اعضاست همزمان با دعوتنامه به طریق مقتضی (بند ۴ ماده ۱۲) به اعضا اطلاع‌رسانی شود.

تبصره ۵- اخذ رأی در جلسات مجامع عمومی علنی است مگر در مورد انتخاب هیئت مدیره، بازرسان و سایر مواردی که مجمع عمومی تصویب کند که به‌طور کتبی و مخفی به‌عمل خواهد آمد. در هر صورت مشارکت اکثریت مطلق حاضرین الزامی است.

تبصره ۶- هریک از اعضای مجمع عمومی می‌تواند یکی دیگر از اعضا را به‌طور کتبی به وکالت از طرف خود به مجمع عمومی معرفی کنند و هر عضو می‌تواند وکالت فقط یکی از اعضای مجمع عمومی را عهده‌دار شود.

تبصره ۷- برگزاری جلسات مجامع عمومی به‌صورت مجازی با نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجاز است.

ماده ۱۱- مجمع عمومی عادی هر سال یکبار با حضور دست کم نصف به علاوه یک اعضا رسمیت می‌یابد. چنانچه بار اول به نصاب لازم نرسد، برای بار دوم به همان ترتیب دعوت و با حضور حداقل یک سوم اعضا رسمیت خواهد یافت. چنانچه برای بار دوم به نصاب نرسد، برای بار سوم به همان ترتیب دعوت با حضور هر تعداد اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره ۱- مجمع عمومی عادی در مواقع ضروری بنا به تشخیص و دعوت هیئت مدیره یا بازرسان یا یک‌چهارم اعضا به طور فوق‌العاده تشکیل می‌گردد. این مجمع نیز دارای همان وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی است و ترتیب دعوت و تجدید دعوت و نصاب آن نیز همانند مجمع عمومی عادی خواهد بود.

تبصره ۲- تصمیمات مجمع عمومی عادی در کلیه مراحل با اکثریت نصف به علاوه یک آرای حاضران معتبر است.

تبصره ۳- چنانچه مدارک انتخابات و مصوبات مجامع عمومی ظرف شش ماه جهت ثبت به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه نشود یا به هر دلیل از ارائه کامل مدارک و مستندات خودداری شود، در صورت برخورداری بودن از مهلت شش ماهه مندرج در ماده ۳۵، باید تشریفات قانونی جهت برگزاری مجمع عمومی و اخذ تأییدیه مصوبات، مجدداً اجرا شود.

ماده ۱۲- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عادی عبارت است از:

۱- بررسی و رسیدگی به گزارش عملکرد هیئت مدیره در خصوص گزارش عملکرد هیئت مدیره و بازرسان و اتخاذ تصمیم نسبت به تصویب پیشنهادهای مربوط به برنامه‌های آتی و قبلی انجمن صنفی؛

۲- بررسی گزارش مالی مسئول مالی و اتخاذ تصمیم در مورد تصویب یا عدم تصویب عملکرد گذشته و بودجه آتی؛ در صورت عدم تصویب، تصمیم‌گیری در خصوص نحوه رسیدگی برعهده مجمع خواهد بود.

۳- دادن رهنمود و تصویب سیاست‌های کلی و تعیین خط‌مشی و برنامه‌های آتی انجمن صنفی؛

۴- تعیین نحوه اطلاع‌رسانی به اعضا (در خصوص صورت‌جلسات، گزارش‌های مالی، بخشنامه‌ها و...)

۵- بررسی و تصویب یا رد پذیرش متقاضیان عضویت در انجمن صنفی (مستند به دلایل محکمه‌پسند)؛

۶- رسیدگی نهایی به اعتراض کسانی که طبق این اساسنامه از عضویت انجمن صنفی معلق یا سلب عضویت شده‌اند (موضوع ماده ۵ اساسنامه).

۷- بررسی، تصویب و تفویض اختیار به هیئت مدیره در مورد انعقاد پیمان‌های دسته‌جمعی در جهت استیفای حقوق و خواست‌های قانونی اعضا؛

۸- ایجاد کمیته‌ها و همکاری در جهت تأسیس و تقویت شرکت‌های تعاونی و سایر مراکز مرتبط؛

۹- انتخاب و عزل انفرادی یا دسته‌جمعی هیئت‌مدیره و بازرسان انجمن صنفی؛

۱۰- تعیین میزان ورودیه و حق عضویت اعضا و یا تغییر آن؛

۱۱- تعیین روزنامه برای درج آگهی‌های انجمن صنفی.

ماده ۱۳- مجمع عمومی فوق‌العاده برای اتخاذ تصمیم در مورد موضوعات ماده ۱۵ با حضور دست‌کم نصف به‌علاوه یک اعضاء تشکیل خواهد شد. چنانچه بار اول این نصاب حاصل نشود در مرحله دوم با حضور حداقل یک‌سوم اعضاء رسمیت می‌یابد. در صورتی که مرحله دوم به نصاب نرسد، در مرحله سوم با همان ترتیب دعوت با حضور حداقل یک‌چهارم اعضاء رسمیت می‌یابد؛ و در هر حال تصمیمات آن اعم از مرحله اول یا دوم یا سوم با اکثریت دوسوم آرای اعضای حاضر در جلسه معتبر خواهد بود.

ماده ۱۴- وظایف و اختیارات مجمع عمومی فوق‌العاده عبارت است از:

۱- طرح و تصویب اصلاحات اساسنامه؛

۲- انحلال انجمن صنفی و انتخاب هیئت تصفیه.

تبصره - پیشنهادها در زمینه تغییر یا اصلاح اساسنامه باید به‌طور مشخص و کتباً حداقل ۲۰ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی فوق‌العاده به اطلاع همه اعضاء و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسانده شود.

ماده ۱۵- پس از به حد نصاب رسیدن تعداد اعضای حاضر و اعلام رسمیت جلسه مجمع عمومی توسط رئیس یا یکی از اعضای هیئت‌مدیره، بلافاصله هیئت‌رییسه مجمع عمومی، شامل حداقل پنج نفر، مرکب از یک رییس، یک منشی و حداقل سه ناظر از بین اعضای حاضر با رأی اکثریت اعضاء انتخاب و اداره جلسه را برعهده خواهند گرفت.

تبصره: مجموع اعضای هیئت‌رییسه و ناظران مجمع باید عدد فرد باشد.

ماده ۱۶- وظایف و اختیارات هیئت‌رییسه:

۱ - بررسی اجرای صحیح مواردی از قبیل: نحوه دعوت اعضا مجمع (در صورت وصول اعتراض)، صلاحیت حاضرین در مجمع، تهیه صورت‌جلسات مجمع، طرح و بررسی تذکرات و اخطارهای اعضاء به هیئت‌مدیره و اجرای سایر مقررات؛

۲ - اعضای هیئت‌رییسه نباید از بین اعضای هیئت‌مدیره یا کاندیدای عضویت در هیئت‌مدیره و بازرسان باشند. (مگر با نظر مثبت سه‌چهارم حاضران در مجمع عمومی یا زمانی که تعداد حاضران در مجمع عمومی کمتر از ۲۰ عضو باشد)

۳ - برگزارکنندگان مجمع عمومی عادی یا فوق‌العاده موظفاند دو نسخه فهرست اسامی و مشخصات اعضای انجمن صنفی را تهیه کنند و ضمن ارسال به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نسخه دیگر را پیش از آغاز مجمع عمومی به امضای اعضای حاضر برسانند و جهت بررسی، تأیید و امضا

به هیئت‌رئیس‌ه ارائه کنند.

۴- هیئت‌رئیس‌ه مجمع عمومی مکلف است در پایان مجمع، نتیجه همه مصوبات و انتخابات را پس از شمارش آرا ضمن درج در صورت‌جلسه مجمع قرائت و امضا کند.

۵- هرگاه در مجامع عمومی شور و اخذ تصمیم در مورد موضوعات مطروح در دستور جلسه خاتمه نیابد، هیئت‌رئیس‌ه مجمع با تصویب اکثریت اعضاء می‌تواند اعلام تنفس کرده، مکان و تاریخ جلسه بعدی را که حداکثر از ۲۰ روز متجاوز نباشد، معین کند. تمدید جلسه، نیاز به دعوت و انتشار آگهی مجدد نخواهد داشت و نصاب لازم برای تشکیل جلسه، همان نصاب قبلی است که در صورت عدم تشکیل، در مرحله بعدی، مجمع عمومی طبق روال مندرج در این اساسنامه برگزار خواهد شد.

ماده ۱۷- چنانچه اعضاء شرکت‌کننده در انتخابات، ظرف یک هفته از تاریخ تشکیل مجمع عمومی با ذکر دلایل به چگونگی برگزاری مجمع عمومی و انجام انتخابات، کتباً اعتراض کنند، هیئت‌رئیس‌ه مجمع عمومی مکلف خواهند بود، حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ رؤیت اعتراض، به آن رسیدگی کند و نتیجه را به‌نحو مقتضی به اطلاع اعضاء انجمن صنفی، خصوصاً اعضاء معترض برسانند و رونوشت آن را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تسلیم کنند.

ب- هیئت‌مدیره، وظایف و اختیارات آن:

ماده ۱۸- هیئت‌مدیره دارای نفر عضو اصلی و نفر عضو علی‌البدل بوده که از بین کاندیداهای واجد شرایط با اکثریت نسبی آرای مأخوذه (طبق تبصره ۵ ماده ۱۰) در جلسه مجمع عمومی عادی، برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند و تجدید انتخاب آنان برای دوره‌های بعدی در صورت حفظ شرایط لازم بلامانع است.

ماده ۱۹- هیئت‌مدیره مکلف است پس از قطعیت انتخابات، ظرف یک هفته اولین جلسه خود را تشکیل دهد و از بین خود، یک رئیس، یک نایب‌رئیس و یک مسئول امور مالی و همچنین از بین اعضاء هیئت‌مدیره یا خارج از آن یک دبیر، انتخاب و صاحبان امضای مجاز اسناد و مدارک مالی و اوراق تعهدآور را طی صورت‌جلسه‌ای به اطلاع اعضاء برساند و نسخه‌ای از صورت‌جلسه مذکور را به همراه مدارک مورد نیاز به‌منظور انجام تشریفات ثبت به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تسلیم کند.

تبصره- دعوت اولین جلسه هیئت‌مدیره برعهده مسن‌ترین عضو هیئت‌مدیره است.

ماده ۲۰- جلسات عادی هیئت‌مدیره هر ماه/دو هفته یک‌بار با حضور اکثریت اعضاء (حداقل نفر) رسمیت می‌یابد و تصمیمات آن با آرای اکثریت اعضاء حاضر به‌صورت حضوری یا مجازی در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره ۱- زمان و مکان برگزاری جلسات و نحوه دعوت در اولین جلسه هیئت‌مدیره، تعیین و اطلاع‌رسانی خواهد شد.

تبصره ۲ - جلسات فوق‌العاده هیئت‌مدیره بنابه درخواست اکثریت اعضا (حداقل نفر) برگزار می‌شود. نحوه دعوت و اطلاع‌رسانی در خصوص زمان و مکان جلسه مانند جلسات عادی خواهد بود.

تبصره ۳- غیبت بیش از ۳ جلسه (به‌استثنای جلسات فوق‌العاده) در طول یک سال به‌عنوان استعفای شخصی از سمت هیئت‌مدیره تلقی می‌شود و براساس صورجلسه هیئت‌مدیره، عضو یا اعضای علی‌البدل به ترتیب تقدم آراء، جایگزین عضو اصلی خواهند شد، مگر اینکه مستندات موجه بودن غیبت، نظیر بیماری و... به هیئت‌مدیره ارائه شده باشد.

تبصره ۴- خدمات هیئت‌مدیره، افتخاری است و هرگونه پرداخت به اعضای هیئت‌مدیره فقط از طریق تصویب مجمع عمومی عادی امکان‌پذیر است.

ماده ۲۱- هیئت‌مدیره موظف است حداکثر ظرف یک ماه پس از به ثبت رسیدن مصوبات مجمع عمومی در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دریافت گواهینامه ثبت انجمن صنفی، نسبت به افتتاح حساب در یکی از بانک‌های کشور اقدام کند و شماره حساب را از طریق مقتضی (مطابق بند ۴ ماده ۱۳) به اطلاع اعضا برساند.

تبصره ۱- دریافت هرگونه وجه، شامل ورودیه و حق عضویت و کمک‌های مالی داوطلبانه باید صرفاً از طریق واریز به حساب بانکی انجمن صنفی صورت گیرد.

تبصره ۲- کلیه پرداخت‌های انجمن صنفی باید از طریق چک انجام شود و تنخواه‌گردان برای مصارف ضروری و جزئی در نظر گرفته می‌شود.

ماده ۲۲ - همه مکاتبات اداری و اوراق عادی انجمن با امضای رئیس هیئت‌مدیره یا دبیر، ممهور به مهر انجمن و کلیه اسناد مالی، اوراق رسمی بهادار و قراردادهای تعهدآور که به تصویب هیئت‌مدیره رسیده باشند با امضای مشترک مسئول مالی و یکی دیگر از اعضای هیئت‌مدیره و ممهور به مهر انجمن، معتبر خواهد بود.

ماده ۲۳ - در صورت استعفا، از دست دادن شرایط، سلب عضویت یا غیبت (برابر تبصره ۳ ماده ۲۱)، اعضای علی‌البدل با توجه به تقدم آراء، جایگزین عضو یا اعضای مزبور خواهند شد. در صورت تغییر در سمت‌ها، هیئت‌مدیره مکلف است نتیجه را ضمن تنظیم و امضای صورجلسه به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تسلیم کند. هرگونه تغییرات در اعضای هیئت‌مدیره و بازرسان پس از ثبت در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مؤثر و قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۱- مادامی که اکثریت اعضای هیئت‌مدیره، سمت خود را حفظ کرده باشند، انتخابات تکمیلی برای باقیمانده دوره برگزار می‌شود.

تبصره ۲- در صورت استعفا، فوت، از دست دادن شرایط یا سلب عضویت اکثریت اعضای هیئت‌مدیره، انتخابات هیئت‌مدیره باید تجدید شود. به هر حال چنانچه ظرف شش ماه در این زمینه

اقدامی صورت نگیرد بازرس یا بازرسان مکلف‌اند، انحلال انجمن را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کنند.

ماده ۲۴ - هیئت‌مدیره موظف است ظرف ۳ ماه پیش از پایان دوره اعتبار قانونی، درمورد دعوت مجمع عمومی به‌منظور تجدید انتخاب مسئولان انجمن صنفی اقدامات لازم را به‌عمل آورد.

تبصره - هیئت‌مدیره پس از پایان دوره مأموریت، تا تعیین هیئت‌مدیره جدید، مسئول حفظ همه دارایی‌ها، اموال، اسناد و مدارک انجمن خواهد بود.

ماده ۲۵ - سایر وظایف و اختیارات هیئت‌مدیره:

۱- تهیه و تنظیم دفاتر مالی، عضویت و صورت‌جلسات هیئت‌مدیره به‌نحوی که قابل استناد بوده و نمایانگر گردش مالی، نحوه و ترتیب عضویت اعضا و مصوبات قانونی هیئت‌مدیره باشد.

۲- اجرای دقیق مفاد اساسنامه و مصوبات مجمع عمومی؛

۳- دعوت مجمع عمومی در موعد مقرر و بررسی و تطبیق شرایط متقاضیان عضویت در انجمن صنفی؛

۴- بررسی بودجه و گزارش مالی مسئول مالی و پیشنهاد آن به مجمع عمومی؛

۵- تشکیل مرتب و به‌موقع جلسات هیئت‌مدیره به‌منظور رسیدگی به امور جاری انجمن صنفی؛

۶- تعیین محل اقامتگاه قانونی و دفتر مرکزی انجمن صنفی؛

۷- انتخاب و معرفی نماینده به مراجع ذی‌صلاح برای موارد خاص و معین؛

۸- بررسی وضع مالی انجمن صنفی و اتخاذ تصمیم نسبت به هزینه‌های جاری و ضروری آن؛

۹- همکاری در جهت تأسیس و تقویت شرکت‌های تعاونی و ایجاد امکانات رفاهی برای اعضا؛

۱۰- وکالت و نمایندگی انجمن در مراجع قانونی، حقوقی، قضائی، دستگاه‌های دولتی و ملی در حدود مقررات این اساسنامه؛

۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد پیمان‌های دسته‌جمعی و بررسی و تصویب آییننامه‌های داخلی؛

۱۲- تهیه گزارش عملکرد هیئت‌مدیره و ارائه آن به اعضا. (مطابق بند ۴ ماده ۱۲)؛

۱۳- تعیین و اعزام نمایندگان برای شرکت در جلسات و حضور در مراجع و مجامع مرتبط داخلی و بین‌المللی نظیر مراجع حل اختلاف و کمیته‌های مختلف مانند حفاظت فنی و بهداشت کار و نظایر آن با رعایت مقررات قانونی و...؛

۱۴- تشکیل کمیته‌های مختلف (در صورت لزوم) از قبیل کمیته حل اختلاف، کمیته عضویت، کمیته تدارکات و پشتیبانی، کمیته امور حقوقی، کمیته رفاهی و سایر کمیته‌ها.

۱۵- بررسی و تصویب پیوستن به انجمن‌های صنفی داخلی و بین‌المللی دیگر به‌منظور تشکیل یا عضویت در کانون انجمن‌های صنفی مربوط یا خارج شدن از کانون‌های مذکور؛

ماده ۲۶ - وظایف رییس هیئت‌مدیره:

- ۱- مراقبت در حسن جریان امور انجمن صنفی و دعوت از اعضای هیئت‌مدیره به تشکیل مرتب جلسه؛
 - ۲- اداره جلسات هیئت‌مدیره؛
 - ۳- ابلاغ تصمیمات و مصوبات مجامع عمومی و هیئت‌مدیره به دبیر و سایر مسئولان انجمن صنفی برای اجرا و پیگیری آن؛
 - ۴- امضای همه قراردادها و احکام استخدامی کارشناسان، مشاوران، دبیر و سایر مسئولان انجمن صنفی که با تصویب هیئت‌مدیره استخدام یا به کار گمارده خواهند شد؛
 - ۵- امضای کلیه چک‌ها و اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور (در صورت تعیین توسط هیئت‌مدیره) به اتفاق مسئول مالی و ممهور کردن آن به مهر انجمن صنفی؛
 - ۶- امضای کارت‌های عضویت اعضا پس از تأیید مسئول مالی انجمن صنفی؛
 - ۷- انجام سایر اموری که به موجب اساسنامه برعهده رییس قرار دارد.
- تبصره ۱- قسمتی از وظایف رییس هیئت‌مدیره که مربوط به امور اداری است، قابل واگذاری به دبیر انجمن صنفی خواهد بود.
- تبصره ۲- در غیاب رییس هیئت‌مدیره، نایب‌رییس انجام وظایف بندهای ۱ و ۲ و ۳ را برعهده خواهد داشت.
- ماده ۲۷- هیئت‌مدیره می‌تواند نسبت به استخدام دبیر خارج از اعضا اقدام کند. با پایان اعتبار هیئت‌مدیره، رابطه استخدامی دبیر با انجمن صنفی نیز ملغی می‌شود.
- تبصره- دبیرخانه انجمن صنفی تحت مسئولیت مستقیم دبیر انجمن صنفی و زیر نظر هیئت‌مدیره به‌منظور اداره تشکیلات اجرایی و اجرای مصوبات هیئت‌مدیره در مرکز اصلی انجمن صنفی دایر است و می‌تواند دارای کارکنانی باشد که بنا به پیشنهاد رییس هیئت‌مدیره یا دبیر و تصویب هیئت‌مدیره به کار گرفته می‌شوند.
- ماده ۲۸- وظایف و اختیارات دبیر:
- دبیر در صورت تفویض از طرف هیئت‌مدیره دارای وظایفی به شرح ذیل خواهد بود:
 - ۱- حفظ و نگهداری کلیه اسناد و مدارک و صورت‌جلسات و سوابق اعضا و دفاتر انجمن صنفی؛
 - ۲- انجام مکاتبات اداری و جاری انجمن صنفی؛
 - ۴- تهیه و صدور و ابلاغ دعوتنامه‌ها و امضای کارت‌های عضویت اعضا به اتفاق مسئول مالی انجمن صنفی؛
 - ۵- تهیه دفاتر «عضویت» و «امور مالی» و همچنین دفاتر اندیکاتور و ثبت و صدور نامه‌ها؛

- ۶- تهیه و تنظیم نشریات مربوط به انجمن صنفی در حدود مقررات قانونی؛
 - ۷- ابلاغ اساسنامه و بخشنامه‌ها و شیوهنامه‌های دولتی و سایر مقررات قانونی برای آگاهی و استفاده مسئولان و اعضای انجمن صنفی؛
 - ۸- مهیا کردن مکان تشکیل جلسات مجامع عمومی، هیئت‌مدیره و بازرسان؛
 - ۹- ابلاغ مصوبات و تصمیمات ارکان انجمن، احکام و نامه‌های واصله از مراجع قانونی و دستگاه‌های اداری مربوط؛
 - ۱۰- معرفی و فراهم کردن امکان تماس بین اعضاء با هم و با مسئولان انجمن صنفی؛
 - ۱۱- انجام سایر اموری که به‌نحوی با وظایف دبیرخانه ارتباط دارد.
- تبصره ۱- اقدامات و مکاتبات دبیر در هر صورت نباید خارج از اراده و توافقات هیئت‌مدیره باشد.
- تبصره ۲- کارکنان دبیرخانه در برابر دبیر و دبیر نیز در برابر هیئت‌مدیره مسئول هستند.
- ماده ۲۹- وظایف و اختیارات مسئول مالی:
- ۱- امضای کلیه چک‌ها و اسناد و اوراق تعهدآور به اتفاق یکی دیگر از صاحبان امضای مجاز اسناد مالی و ممهور کردن آن به مهر انجمن صنفی؛
 - ۲- اداره امور مالی، تهیه و تنظیم دفاتر و اسناد و صورت‌جلسات مالی و رسیدگی و حفظ حساب‌های انجمن صنفی؛
 - ۳- رسیدگی به صحت اسناد و مدارک تنظیم‌شده در مورد کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها و تأیید و امضای صورتحساب‌های مربوط؛
 - ۴- صدور کارت عضویت اعضا جهت امضای رییس هیئت‌مدیره؛
 - ۵- نظارت بر خرید، فروش، اجاره و هر نوع عمل مالی و مسئولیت در حفظ اموال منقول، غیرمنقول، وجوه، اسناد، مدارک مالی و صحت معاملات انجمن صنفی؛
 - ۶- ثبت کلیه دریافتی‌ها و هزینه‌های انجمن صنفی در دفاتر رسمی انجمن صنفی؛
 - ۷- پیش‌بینی بودجه و هزینه‌های یک‌ساله انجمن صنفی و تسلیم آن به هیئت‌مدیره جهت ارائه به مجمع عمومی.
- تبصره ۱- مسئول مالی موظف است هر سال قبل از تشکیل مجمع عمومی سالانه، گزارش کتبی مالی انجمن صنفی را جهت ارائه به مجمع عمومی تنظیم و پس از امضای خود و رییس هیئت‌مدیره، رونوشت آن را در اختیار بازرسان و دبیر، برای اطلاع به اعضاء قرار دهد.
- تبصره ۲- مسئول مالی موظف است در هر مورد بنا به تقاضای بازرسان، کلیه دفاتر و اسناد مالی انجمن صنفی را برای رسیدگی در محل انجمن صنفی در ازای رسیدن و برای مدت معین، در اختیار آنان قرار دهد.

تبصره ۳- مسئول امور مالی موظف است موارد مغایر با سیاست‌های مصوب مجمع عمومی را ضمن تذکر به هیئت‌مدیره به مجمع عمومی ارائه کند.

تبصره ۴- در صورت عدم تصویب صورت‌های مالی، با تصویب مجمع عمومی موضوع از طریق حساب‌رسان رسمی بررسی می‌شود.

ج- بازرس یا بازرسان، حدود وظایف و اختیارات آنان:

ماده ۳۰- بازرسان انجمن صنفی، متشکل از نفر بازرس اصلی و نفر بازرس علی‌البدل که با رأی مستقیم و مخفی اعضاء از بین کاندیداهای واجد شرایط عضو انجمن صنفی برای مدت یک‌سال انتخاب می‌شوند و تجدید انتخاب آنان برای دوره‌های بعدی، مشروط به حفظ شرایط لازم، بلامانع است. تبصره ۱- در صورت استعفا، فوت، از دست دادن شرایط انتخاب یا سلب عضویت آن‌ها، بازرس یا بازرسان علی‌البدل برای بقیه دوره جانشین و عهده‌دار وظایف آنان خواهند بود.

تبصره ۲- هیئت‌مدیره موظف به برگزاری به موقع انتخابات بازرس بوده و در صورت عدم اقدام به موقع پاسخگوی تبعات بعدی خواهد بود.

ماده ۳۱- وظایف و اختیارات بازرسان:

۱- نظارت بر کلیه اقدامات هیئت‌مدیره و دبیر در حدود مقررات این اساسنامه و همچنین مراقبت در کلیه امور مربوط به دعوت مجامع عمومی عادی و فوق‌العاده؛

۲- رسیدگی و نظارت به دفاتر و اوراق و اسناد مالی و هزینه‌های انجمن صنفی و مراقبت در حسن جریان امور مالی و اداری انجمن صنفی (از جمله تبصره ۳ ماده ۲۹)؛

۳- پیگیری و رسیدگی به شکایات اعضاء و در صورت لزوم تهیه گزارش و ارائه به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و همچنین ارائه رونوشت گزارش به هیئت‌مدیره یا مجمع عمومی (حسب مورد)؛

۴- رسیدگی و اظهار نظر در مورد گزارش مالی برای ارائه به مجمع عمومی؛

۵- اقدام به دعوت و تشکیل مجمع عمومی در صورت لزوم با توجه به اختیارات مندرج در این اساسنامه؛

۶- شرکت در جلسات هیئت‌مدیره، بدون داشتن حق رأی؛

تبصره ۱- بازرس/ بازرسان باید پیش از تاریخ تشکیل مجمع عمومی سالانه، گزارش مالی و کلیه محاسبات انجمن را رسیدگی و نظر مثبت یا منفی خود را به دبیرخانه انجمن تسلیم دارند. همچنین بازرس/ بازرسان ملزم هستند، خلاصه اقدامات خود را مکتوب تا در مواقع نیاز به مجمع عمومی (گزارش سالانه) و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارائه کنند.

تبصره ۲- بازرس/ بازرسان در صورت دریافت گزارش یا مشاهده سوءاستفاده هر یک از اعضا سمت‌دار انجمن از موقعیت خود، موضوع را کتباً به هیئت‌مدیره اخطار می‌کند.

سایر مقررات

ماده ۳۲- کاندیداهای عضویت در هیئت‌مدیره و بازرسان باید دارای این شرایط باشند:

- ۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲- التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۳- عدم وابستگی به احزاب و گروه‌های سیاسی غیرقانونی؛
- ۴- نداشتن محکومیت قطعی کیفری مؤثر که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی شود؛
- ۵- داشتن حسن شهرت؛
- ۶- عدم اعتیاد به مواد مخدر.

ماده ۳۳- هیئت انجمن صنفی مکلف‌اند اسناد مورد درخواست مدیرکل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی یا نماینده قانونی ایشان را برای بررسی یا گرفتن تصویر در قبال دریافت درخواست کتبی رسمی، تنظیم صورتجلسه و اخذ رسید کتبی در اختیار قرار دهد.

ماده ۳۴- انجمن صنفی در این موارد منحل می‌شود:

- ۱- در صورت تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده؛
- ۲- گذشت شش ماه از تاریخ پایان اعتبار هیئت‌مدیره و عدم تجدید انتخابات آن؛
- ۳- در صورت صدور رأی قطعی از طرف مراجع قضایی کشور.

تبصره ۱- چنانچه انجمن صنفی بنا به تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده منحل شود، مجمع عمومی مذکور مکلف است در همان جلسه از بین اعضای حاضر در جلسه نسبت به انتخاب سه یا پنج نفر به‌عنوان اعضای هیئت تصفیه، اقدام و نتیجه را ضمن تنظیم و امضای صورتجلسه به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کند.

تبصره ۲- چنانچه انجمن صنفی به لحاظ عدم تجدید انتخابات هیئت‌مدیره در مهلت مقرر قانونی یا براساس رأی مراجع قضایی منحل شود و تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده امکانپذیر نباشد، مراحل انحلال و تسویه حساب‌ها با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، (با توجه به تبصره ماده ۱۶ آیین‌نامه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط) طبق مقررات قانون تجارت و با نظارت مراجع قضایی کشور صورت می‌گیرد).

ماده ۳۵- هیئت تصفیه مکلف است حداکثر ظرف شش ماه با هماهنگی و راهنمایی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به کلیه حساب‌های انجمن صنفی رسیدگی کند و فهرست کاملی از تمام دارایی‌های انجمن صنفی شامل اموال منقول و غیرمنقول و همچنین صورتی از بدهی‌های انجمن صنفی را تهیه کرده، دارایی انجمن صنفی را پس از تصفیه کلیه حساب‌های بدهکاران و بستانکاران و تأدیه بدهی‌ها، ضمن تنظیم و امضای صورتجلسه‌ای، مابقی در صورت مازاد با نظارت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

در اختیار قرار دهد و در صورت عدم وجود به واگذار شود.
 ماده ۳۶- مفاد این اساسنامه تابع آیین‌نامه انجمن‌های صنفی و کانون‌های مربوط و مقررات تدوین
 اساسنامه بوده و هرگونه ابهامی در اجرای مقررات آن تابع نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.
 ماده ۳۷- هرگونه تغییر در مفاد اساسنامه پس از موافقت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی معتبر و
 قابل اجراست.

ماده ۳۸- مهلت‌های مندرج در اساسنامه بدون احتساب روزهای تعطیل خواهد بود.
 این اساسنامه در ۴ فصل و ۳۸ ماده و ۴۳ تبصره در تاریخ با اکثریت آرا به تصویب مجمع
 عمومی مؤسس/ فوق العاده انجمن صنفی کارگری رسید.

ردیف	سمت	نام و نام خانوادگی	محل امضا
۱	رئیس		
۲	منشی		
۳	ناظران		

مراحل تشکیل انجمن های صنفی هنرمندان

- ۱- ارسال نامه درخواست و فرم تکمیل شده درخواست تشکیل انجمن صنفی سراسری مشاغل فرهنگی، هنری و رسانه‌ای توسط حداقل سه نفر به‌عنوان هیئت مؤسس و فرم فهرست اسامی و مشخصات متقاضیان عضویت در انجمن صنفی هنرمندان توسط حداقل ۲۰۰ متقاضی از استان های مختلف کشور به اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی؛
 - ۲- تأیید فرم‌های تکمیل‌شده توسط اعضای هیئت مؤسس و متقاضیان عضویت در انجمن صنفی هنرمندان توسط هیئت موضوع کمیسیون ماده ۴؛
 - ۳- تدوین پیش‌نویس اساسنامه توسط هیئت مؤسس، مطابق فرمت مورد تأیید کمیسیون؛
 - ۴- درج اطلاعیه پذیرش عضو در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار؛
 - ۵- درج اطلاعیه دعوت مجمع عمومی در یکی از روزنامه کثیرالانتشار (حداقل ۲۰ و حداکثر ۴۵ روز کاری قبل از برگزاری مجمع عمومی)؛
 - ۶- ارائه لیست نهایی اعضا توسط هیئت مؤسس به اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی؛
 - ۷- برگزاری مجمع عمومی مؤسس در ساعت، مکان و تاریخ مقرر در آگهی؛
 - ۸- برگزاری اولین جلسه هیئت‌مدیره و تعیین سمت اعضای هیئت‌مدیره و ارائه صورت‌جلسه‌های مربوط پس از تکمیل و ارائه مدارک لازم؛
- سایر مراحل به این شرح است:
- بررسی مدارک مربوط به مجمع عمومی و اعتراضات احتمالی - اعلام نتایج انتخابات و ثبت انجمن صنفی در صورت تطابق با مقررات مربوط - درج آگهی ثبت در روزنامه رسمی کشور و صدور گواهینامه ثبت انجمن صنفی.
 - رعایت این نکات در ارائه مدارک ضروری است:
 - تاریخ و ساعت برگزاری جلسه هیئت‌مدیره - اسامی اعضای اصلی هیئت‌مدیره که در جلسه حضور دارند، انجمن تعیین سمت اعضاء شامل رئیس، نایب‌رئیس، دبیر و خزانه‌دار و تعیین صاحبان امضای اسناد و اوراق مالی - درج موارد تصویب‌شده در صورت‌جلسات - تکمیل مدارک مربوط به مجمع عمومی و ارسال مدارک به اداره کل سازمان‌های کارگری و کارفرمایی - ارائه صورت‌جلسات و سایر موارد مربوط طبق فرم‌های مربوط - لیست حاضران مجمع عمومی باید به امضای آنان رسیده باشد - تکمیل پرسشنامه آماری شماره ۱۰ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - آگهی دعوت مجمع عمومی و اطلاعیه پذیرش عضو انجمن صنفی در روزنامه رسیده باشد - تهیه دو نسخه اساسنامه مصوب مجمع عمومی

پس از تأیید اعضاء به امضای اعضای هیئت رئیسه مجمع - صورت جلسه هیئت مدیره مبنی بر تعیین سمت اعضاء؛

نکته : تشکل‌هایی که قبلاً ثبت شده‌اند و درخواست تبدیل وضعیت آن‌ها به تأیید کمیسیون ماده ۴ رسیده است، باید ضمن ارائه مدارک مذکور اقدام به برگزاری مجمع عمومی فوق العاده کنند و اساسنامه تشکل را مطابق فرمت پیشنهادی کمیسیون به تصویب مجمع برسانند.